

Een plan van wereld- belang



**Partij voor
de Dieren**

Programma verkiezingen
Europees Parlement 2024
6 juni 2024

Verkiezingen Europees Parlement 2024

De Europese Unie (EU) bestaat uit 27 Europese landen, waaronder Nederland. Elke 5 jaar kiezen inwoners van de EU nieuwe volksvertegenwoordigers voor het Europees Parlement. Dit jaar zijn er weer Europese verkiezingen: van 6 tot 9 juni 2024. In Nederland stemmen we op donderdag 6 juni. Ben je 18 jaar of ouder en heb je de Nederlandse nationaliteit? Dan mag ook jij stemmen.

Wat doet het Europees Parlement?

In het Europees Parlement zitten 705 leden. Ze worden rechtstreeks gekozen door de inwoners van de EU. Deze volksvertegenwoordigers nemen beslissingen die ook invloed hebben op jouw leven. Ze maken bijvoorbeeld keuzes over werk, gezondheidszorg en het milieu. Wat de plannen zijn van de Europese volksvertegenwoordigers van de Partij voor de Dieren? Dat lees je in dit verkiezingsprogramma van de enige partij die de Aarde écht leefbaar wil houden.

Inhoudsopgave

Inleiding	4
1. Een leefbare Aarde	8
Klimaatproblemen en natuurproblemen eerlijk en samen oplossen	
2. Dierenrechten	18
Alle dieren moeten kunnen leven zoals ze willen	
3. Een vruchtbare Aarde	27
Gezond voedsel: goed voor ons en onze omgeving	
4. Genoeg voor iedereen	35
Een economie binnen de grenzen van de planeet	
5. Democratie: groen en transparant	45
De kracht van burgers centraal	
6. Wereldwijd samenwerken	54
Voor vrede en rechtvaardigheid	



**Alles van waarde is weerloos.
Wat kwetsbaar is, is vaak
het meest waardevol. Daar
moeten we voorzichtig en
zuinig mee omgaan. Zoals de
bodem waarop we leven.
Of de lucht die we inademen
en het water dat we drinken.
Natuur en oceanen zijn van
levensbelang voor mensen én
dieren.**

Voor onze gezondheid bijvoorbeeld, en onze veiligheid. Maar het gaat niet goed met onze Aarde. De economie is gericht op groei, groei, groei en houdt geen rekening met wat onze planeet aankan. Dat moet en kán anders! Een betere, leefbare wereld is nog mogelijk. We weten wat we daarvoor moeten doen, welke oplossingen er zijn. Dan moeten we nú wel de juiste keuzes maken. En niet langer meer wachten.

Een stem

De Partij voor de Dieren komt in het Europees Parlement op voor alles dat weerloos is: dieren, natuur en milieu. Dat doen we samen met andere Europese partijen. Partijen die ook vinden dat het anders moet en kan. Net zoals dierenbeschermers dat vinden. En mensen die strijden tegen klimaatverandering. En liefhebbers van de natuur. En miljoenen andere inwoners van de EU.

Groen beleid

De Europese Unie startte in 2019 met een 'groene verandering'. Met keuzes en maatregelen die beter zijn voor dieren, natuur en milieu. Beter zijn voor onze samenleving. Het was het begin van een duurzame verandering. Inmiddels zijn we 5 jaar verder. En het lijkt erop dat leiders in de EU steeds minder van deze duurzame plannen willen uitvoeren. Dat moeten we voorkomen. We moeten iedereen ervan blijven overtuigen dat duurzame verandering nodig is. Want we moeten rekening blijven houden met dieren, natuur en milieu.

Voor álle bewoners

Dat betekent bijvoorbeeld een toekomst zonder megastallen. Een toekomst waarin zwerfhonden in Europa niet worden afgemaakt. En nertsen en konijntjes geen bontkraag worden. Een toekomst zonder diertransporten die veel pijn en stress veroorzaken. De Partij voor de Dieren gelooft in een gezonde en rijke planeet: voor álle bewoners. We strijden daarom ook voor schone rivieren. En willen genieten van méér groen in de stad. We willen schone lucht inademen. Een duik nemen in de zee, zonder zorgen over vervuiling. En in een appel bijten zonder landbouwgif.

Vooruitgang

Zo'n toekomst is dichterbij dan je denkt. Want de Partij voor de Dieren bereikte al veel de afgelopen jaren.

Dieren in de vee-industrie opsluiten in kooien: stopt waarschijnlijk definitief. Geen lange diertransporten meer: komt eraan. Wetten die zorgen voor betere bescherming van honden en katten: geregeld.

Milieuvervuiling, natuurverlies, gevaarlijk landbouw-
gif en klimaatverandering aanpakken: gestart.
Vooruitgang voor onze planeet, vinden we dat.
En dat moet zo blijven.

Vol overtuiging

Europese leiders moeten goede, duurzame plannen niet stopzetten. Of uitstellen of afzwakken. Nu zijn dieren in het wild bijvoorbeeld nog beschermd. Maar kijk eens naar de wolf; hoelang blijft die bescherming nog bestaan? Dieren, natuur en milieu mogen niet opnieuw het slachtoffer worden van verkeerde keuzes in de EU. Verkeerde keuzes die alleen maar goed zijn voor boeren. Of voor grote vervuilende bedrijven. Verkeerde keuzes die geen rekening houden met wat EU-inwoners willen. Want gelukkig geven de meeste mensen wél om natuur, milieu en dieren. Zetten we ons nu niet vol overtuiging in om onze planeet leefbaar te houden? En veranderen we nu niet vol overtuiging onze omgang met dieren? Dan raakt dat uiteindelijk ook de mens.

Steun slachtoffers

In de wereld zijn helaas ook oorlogen en menselijke rampen. De Partij voor de Dieren zet zich daarom in voor mensenrechten en democratie. Voor verbondenheid tussen volken. We steunen slachtoffers van oorlog en geweld.

Met woorden en met daden. We laten van ons horen als landen en bevolkingsgroepen te maken krijgen met agressie en aanvallen. We steunen maatregelen om grondrechten te beschermen. Zodat niemand bestaande landsgrenzen kan wijzigen. En mensen kunnen zijn wie ze willen zijn.

Leefbare planeet

Tegelijkertijd blijven we met onze aandacht bij dieren, natuur en milieu. Want de groene verandering in de Europese Unie – ingezet in 2019 – moet doorgaan. Gaan we onze natuur beschermen of kiezen we voor de vee-industrie? Stoppen we met het opwarmen van de Aarde of laten we oliebedrijven doorpompen? En hoelang laten we dieren nog pijn lijden in kooien en diertransporten?

We moeten onze planeet leefbaar houden voor mens en dier: nu en in de toekomst. Strijd daarom mee voor een duurzame toekomst. En kies voor wat je dierbaar is. Kies Partij voor de Dieren.

Hoe is de EU georganiseerd?

De Europese Unie (EU) neemt veel besluiten. Om al die besluiten te kunnen nemen, heeft de Europese Unie instellingen zoals de Europese Commissie en het Europees Parlement. Ze vergaderen in Straatsburg (Frankrijk) en in Brussel (België).

- De Europese Commissie is het dagelijks bestuur van de EU en bestaat uit 27 personen. Elk EU-land benoemt één lid voor een periode van 5 jaar. Van die 27 commissarissen is er een de voorzitter: op dit moment de Duitse Ursula von der Leyen. De Europese Commissie doet bijvoorbeeld wetsvoorstellen bij het Europees Parlement. Maar ze controleren ook of EU-landen regels en plannen goed uitvoeren.
- Het Europees Parlement (EP) zit er namens de inwoners van de Europese Unie. Ze keuren bijvoorbeeld wetten goed. En controleren regels en andere EU-instellingen. Het Europees Parlement telt 705 leden. Ze worden direct gekozen door alle burgers van de EU-landen. Je stemt op nationale partijen; op partijen die vaak ook meedoen aan nationale verkiezingen, zoals de Partij voor de Dieren. De leden zijn verdeeld over alle EU-landen: landen met veel inwoners hebben meer leden, dan landen met weinig inwoners. Nederland heeft 29 leden in het Europees Parlement.



PROFIT

ANTI-PROFIT

1.

Een leefbare Aarde

**Klimaatproblemen en natuur-
problemen eerlijk en samen oplossen**

De Aarde leefbaar krijgen en houden: voor alle bewoners. Dat is nu onze grootste uitdaging. Door op een andere manier te denken. En op een andere manier plannen uit te voeren. Door centraal te stellen wat belangrijk is: het welzijn van mensen en dieren. Door ruimte te geven aan de natuur. En vervuilende bedrijven aan te pakken en te laten betalen voor de schade ze aanrichten. Door mensen die hulp nodig hebben te steunen. En samen te werken in de EU en de rest van de wereld. Veel problemen (klimaatcrisis en stikstofcrisis) hebben met elkaar te maken. Dan moeten we ze ook samen - en in samenhang - oplossen.

Crisis

We gaan over de grenzen van wat onze planeet aankan. De Aarde blijft maar opwarmen door broeikasgassen en het gebruik van gif in de landbouw (klimaatcrisis). Onze leefomgeving gaat hierdoor kapot. Planten en dieren sterven uit, leefgebieden worden kleiner. De kwaliteit van de natuur gaat achteruit. En de bodem, de lucht en het water vervuilen. Ook ons eten komt inmiddels in gevaar. Net als het (voort)bestaan van mensen. En door het tekort aan grondstoffen ontstaat steeds vaker ruzie tussen landen.

In actie komen

Regeringen van landen kennen al jarenlang de problemen én de oplossingen. Toch doen ze niet genoeg. Met grote gevolgen: er zijn overstromingen, bosbranden, droogtes en extreme temperaturen. De meest kwetsbare mensen worden dan altijd het hardst geraakt. Terwijl ze zelf bijna niet bijdragen aan de klimaatcrisis. We moeten daarom snel in actie komen. En duurzame veranderingen doorvoeren. Zodat we voorkomen dat de Aarde meer dan 1,5 graden opwarmt. En de natuur eindelijk kan herstellen.

Eerlijk oplossen

Klimaatverandering zorgt dus voor ongelijkheid. Het raakt sommige mensen in Europa - en in andere delen van de wereld - harder dan anderen. Als we niets doen, dan wordt deze ongelijkheid tussen landen alleen maar groter. Daarom moeten we klimaatproblemen en natuurproblemen eerlijk oplossen. Duurzaam en diervriendelijk, dat wordt weer de basis. We pakken grote vervuilers aan, zoals fabrieken, energiecentrales en de vee-industrie. Zij moeten juist betalen voor de klimaatoplossingen. We stoppen met het geven van geld (subsidies) aan ze. Subsidies, die gaan voortaan naar mensen die het nodig hebben. Naar projecten en ideeën die écht bijdragen aan ons doel: een leefbare Aarde voor iedereen.

Samen en in samenhang

Om dat voor elkaar te krijgen moeten we in de EU samenwerken. En er samen met andere Europese landen voor zorgen dat het welzijn van mensen en dieren weer het belangrijkste is. We willen problemen dus samen aanpakken en oplossen. Maar ook in samenhang. Want oorzaken van klimaatproblemen en natuurproblemen hebben met elkaar te maken. Dat geldt dan ook voor de oplossingen. We stoppen daarom met de vee-industrie. We zorgen voor een Europa zonder olie, steenkool of aardgas (fossielvrij). We herstellen de natuur. En halen schadelijke stoffen uit producten en gebruiken materialen opnieuw.

De groene verandering

De Partij voor de Dieren wil nóg meer groene veranderingen in de Europese Unie. Sinds 2019 zijn er in de EU duurzame plannen gemaakt (de Green Deal). Plannen om de natuur te beschermen. Om klimaatverandering tegen te gaan. Om vervuiling te stoppen. En ons voedsel duurzamer en diervriendelijker te maken. Maar steeds minder van deze plannen en veranderingen gaan door. Dat komt door de invloed van grote vervuilende bedrijven en de vee-industrie. Terwijl er volgens onderzoekers juist méér duurzame plannen nodig zijn om de Aarde leefbaar te houden.

Hieronder lees je meer over onze plannen voor nóg meer groene veranderingen:

- We moeten de crisis in het klimaat en de natuur in samenhang oplossen. Want de oorzaken hebben met elkaar te maken; de oplossingen dus ook. We willen daarom een nieuwe Green Deal, nieuwe afspraken over groene veranderingen. Zodat we binnen de grenzen van de Aarde kunnen - blijven - leven.
- We kiezen niet voor economische groei. Maar voor een economie die past binnen wat de Aarde aankan. Zonder energie of grondstoffen te verspillen. De Aarde mag daarbij niet verder opwarmen: maximaal 1,5 graden.
- Wereldwijd komt er een compleet nieuwe manier van spullen maken, vervoeren en gebruiken. Een nieuwe manier die eerlijker is. Goed voor het klimaat. En beter voor iedereen.
- We strijden tegen ongelijkheid als gevolg van klimaatverandering. We beschermen en verbeteren daarom ecosystemen: natuurlijke systemen, dieren en planten in een bepaald gebied. We beschermen daarmee ook de gezondheid en het welzijn van mensen.
- Dankzij de Partij voor de Dieren maakte het Europees Parlement al plannen voor een gezond en duurzaam voedselsysteem. We voeren deze plannen zo snel mogelijk uit.

Wat is de 'Green Deal' eigenlijk?

De Europese Green Deal (Groene Afspraak) is een stappenplan om de Europese Unie klimaatneutraal te maken in 2050. Het bevat veel duurzame plannen en maatregelen waar EU-landen zich aan moeten houden. Maar ook milieudoelen: zoals 55% minder CO₂-uitstoot in 2030 (in vergelijking met de uitstoot in 1990). En voorkomen dat de Aarde verder opwarmt dan 1,5 graden. De Green Deal werd eind 2019 gepresenteerd. De Partij voor de Dieren vond de plannen een goed begin. Maar ze gaan volgens ons nog lang niet ver genoeg. Want verandering van het klimaat en achteruitgang van het milieu bedreigen de toekomst van Europa en de rest van de wereld. Dat moet snel(ler) stoppen.

Klimaatrechtvaardigheid

De Partij voor de Dieren wil de klimaatcrisis op een eerlijke manier aanpakken. Klimaatrechtvaardig dus: een goed leven op een gezonde Aarde voor iedereen. Want klimaatverandering zorgt voor ongelijkheid. Mensen die de klimaatcrisis het minst veroorzaken, hebben wel het meeste last van de gevolgen. Klimaatrechtvaardig gaat daarom bijvoorbeeld ook over mensenrechten. Over goede banen. Over een gezond leven. Over eerlijke kansen voor alle mensen. Hieronder lees je meer over onze plannen om de klimaatcrisis eerlijker aan te pakken:

- De EU luistert naar onafhankelijke onderzoekers. Niet naar organisaties ingehuurd door bedrijven die olie, steenkool en aardgas verkopen.
- Klimaatrechtvaardigheid wordt een EU-maatregel. Dat geldt ook voor rechten voor dieren en de natuur.
- De vervuiler betaalt voor de oplossingen om klimaatverandering tegen te gaan. Kwetsbare mensen krijgen altijd toegang tot (duurzame) energie.
- We geven extra aandacht aan groepen die harder worden geraakt door de klimaatcrisis. Daarbij krijgt iedereen een stem: ook jongeren.
- De EU betaalt andere landen een schadevergoeding voor de gevolgen van vervuiling, misbruik en klimaatverandering. Nederland én Europa dragen eerlijk bij aan zo'n geldfonds voor landen die het slachtoffer zijn van de klimaatcrisis.
- Er komt een plan om de droogte in Zuid-Europa tegen te gaan.
- Bij de omslag naar groene energie stellen we strenge eisen aan de import van kobalt dat wordt gebruikt in lithiumbatterijen. Kobalt komt bijvoorbeeld uit de Democratische Republiek Congo (DRC), waar mensen onder slechte omstandigheden werken in kobaltmijnen.
- De EU verbiedt nieuwe stuwdammen in rivieren. Want stuwdammen zorgen voor een oneerlijke verdeling van rivierwater.

Ecocide: strafbaar

De Partij voor de Dieren vindt het beschadigen of vernietigen van ecosystemen ecocide. Zoals het vervuilen van de oceanen. Grondstoffen halen uit de bodem. Of het massaal kappen van bomen (ontbossing). Deze vorm van criminaliteit (ecocide) bedreigt de natuur, ons milieu en onze gezondheid. Want het vervuult de lucht, de bodem en het water. En het brengt schade toe aan wilde soorten. Ecocide kunnen we aanpakken door harder te straffen. Met goed milieustrafrecht. Hieronder lees je meer over onze plannen om ecocide strafbaar te maken:

- Het is strafbaar om opzettelijk en massaal ecosystemen te beschadigen. Ecocide is een misdrijf volgens de Richtlijn over milieucriminaliteit.
- De EU richt een Internationaal Milieugerechtshof op. Dit Milieugerechtshof doet uitspraak in milieuconflicten.
- Het Internationaal Strafhof mag bedrijven, landen en personen vervolgen (aanklagen) voor ecocide.
- Alle Europese landen besteden meer geld aan het opsporen en aanpakken van milieucriminelen.
- Burgers in de EU moeten sneller en makkelijk naar de milieurechter kunnen. Ook krijgen ze beter toegang tot informatie over het milieu.
- De Europese Commissie grijpt eerder in als een EU-land zich niet houdt aan de Europese wetten die mens, dier, milieu en natuur beschermen.

(Voor)op naar groen

De Partij voor de Dieren wil dat de EU vooroploopt bij het leefbaar houden van de Aarde. Europa is een van de rijkste werelddelen op deze planeet. Maar ook een van de grootste veroorzakers van de klimaatcrisis. Europa moet zich daarom extra inzetten om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen. En zich extra inzetten om het klimaat te herstellen. De EU moedigt landen aan tot klimaatactie. Hieronder lees je meer over onze plannen hoe de EU zorgt voor een leefbare Aarde:

- De EU geeft het goede voorbeeld. Door wereldwijd afspraken te maken over minder uitstoot van broeikasgassen. Landen voeren deze afspraken ook echt uit. Ook komt er een internationaal verdrag om fossiele brandstoffen zoals olie, steenkool en aardgas onder de grond te houden. Nergens ter wereld mogen nog nieuwe fossiele projecten beginnen.
- De EU maakt goede, duurzame afspraken binnen de Verenigde Naties. Met duurzame doelen die wereldwijd gelden. Doelen die rekening houden met mensenrechten, de Aarde en de rechten voor dieren en natuur.
- De EU vermindert de uitstoot van broeikasgassen nóg sneller: met 75% in 2030 (in vergelijking met 1990). Uiterlijk in 2040 is de EU écht klimaatneutraal. Dan mag elk proces om iets te maken - voedsel of producten - er niet voor zorgen dat het klimaat verandert. We worden zelfs klimaatpositief: op een natuurlijke manier meer broeikasgassen opnemen dan uitstoten).
- Er komen actieplannen per bedrijfstak. Met duidelijke milieudoelen die bedrijven ook echt moeten halen. Ook de landbouw, de scheepvaart en de luchtvaart moeten minder schadelijke gassen uitstoten. En bedrijven in de EU mogen niet werken op een manier die slecht is voor de Aarde. De EU helpt hierbij.
- We maken EU-afspraken nog strenger om de uitstoot van broeikasgassen flink te verminderen. Ook in de energiesector en de zware industrie.
- Alles wat in de EU verhandeld wordt, voldoet aan Europese milieueisen. Dat is goed voor het klimaat, zorgt voor banen in Europa en het helpt ook de rest van de wereld.

- We willen een duurzame, gezonde en plantaardige toekomst. Daarom stoppen we met de vee-industrie. We steunen boeren die plantaardig werken.
- We stoppen en voorkomen afbraak van de natuur. We zorgen juist voor natuurherstel. Bossen, veenlandschappen en oceanen nemen koolstof op: ze helpen het klimaat.
- Grote vervuilers (bedrijven) en financiële bedrijven maken een klimaatplan. Hierin staat hoe ze schadelijke uitstoot voorkomen. En hoe ze bijdragen aan meer soorten planten en dieren (biodiversiteit). Elk jaar moeten ze laten weten hoe het gaat met de uitvoering van hun klimaatplan.

Energie besparen

De Partij voor de Dieren wil zo min mogelijk energie opwekken. Besparen is het belangrijkste. Want wat je niet verbruikt, hoef je ook niet op te wekken. Maar Europa is verslaafd aan fossiele brandstoffen. De EU moet daarom kiezen voor duurzame energieplannen. Zodat landen meer doen om energie te besparen. De EU moet voorkomen dat bedrijven nog meer grondstoffen halen uit andere landen. Dat levert veel schade op. En het gaat ten koste van mensenrechten en de natuur. Hieronder lees je meer over onze plannen om in Europa energie te besparen:

- Er komen doelen om het energieverbruik terug te brengen. EU-landen moeten deze energiedoelen halen.
- Er komen strenge energiedoelen voor de grootste verbruikers van energie, zoals de industrie.
- We maken huizen en gebouwen energiezuiniger. Door ze te isoleren. Het energieverbruik flink te verminderen. En door energie lokaal en duurzaam op te wekken. Energiezuinig bouwen is voortaan de standaard. Dat is beter voor het milieu. Het woont en werkt prettiger en je betaalt minder kosten voor energie.
- We isoleren huizen met duurzame materialen. En huizen krijgen zonnepanelen. We herstellen woningen voor mensen met lage inkomens het eerst.
- Er komen strenge afspraken over hoeveel energie apparaten en vervoermiddelen mogen verbruiken.

Verbruikt een apparaat bijvoorbeeld heel veel energie? Dan verbieden we zo'n apparaat. Zoals terrasverwarmers op een terras. De EU verbiedt ook superjachten en privévliegtuigen.

- De EU pakt grote vervuilers aan, zoals fabrieken en energiecentrales. Breng je schade toe aan het milieu? Dan betaal je ook de kosten. EU-landen mogen energie die niet duurzaam is opgewekt, duurder maken.
- De EU geeft alleen nog maar geld aan onderzoek voor het duurzaam produceren van energie. En onderzoek gericht op het besparen van energie.
- Grote gebouwen vol computers (datacenters) verbruiken net zoveel energie als 100.000 gezinnen. We stoppen daarom met het bouwen van nog meer gebouwen vol computers. We verbieden ze ook op de zeebodem.
- We maken strenge energieafspraken voor elk datacentrum dat er al is. Over hoeveel stroom ze maximaal mogen verbruiken. Want we willen (groene) stroom liever gebruiken voor huishoudens, scholen en zorginstellingen. Er komen ook strenge regels over het gebruik van oppervlaktewater om een datacentrum te koelen.

Positieve energie

De Partij voor de Dieren wil snel actie om de opwarming van de Aarde onder de 1,5°C te houden. Met duurzame energie: lokaal geregeld en bereikbaar voor iedereen. En niet meer georganiseerd door bedrijven en de industrie. Lokaal energie opwekken is goed voor het milieu en de natuur. En het zorgt voor zinvolle banen. De EU gaat daarom extra geld investeren in duurzame, hernieuwbare energie. Hieronder lees je meer over onze plannen voor positieve energie:

- Alle inwoners in de EU hebben recht op duurzame, hernieuwbare energie: energie uit natuurlijke bronnen zoals wind, waterkracht en de zon.
- De EU investeert in het ontwikkelen van voldoende stroomnetten. En in manieren om duurzame energie op te wekken. Overal in Europa komen slimme energiesystemen. Het doel voor 2035: alle elektriciteit écht duurzaam opwekken.

Nieuwe energieprojecten brengen geen schade toe aan het milieu en de natuur.

- De EU wordt snel fossielvrij: een EU zonder olie, gas en steenkool. We stoppen met fossiele subsidies en investeringen. Europa stopt ook met het halen van steenkool en bruinkool uit de grond. We sluiten steeds meer kolencentrales en gascentrales. En we verbieden het boren naar schaliegas en steenkoolgas. Deze gassen zijn slecht voor het milieu. Teerzandolie en schaliegas komen de EU niet meer in.
- De EU helpt bij het opzetten van duurzame, lokale energieprojecten. Mensen moeten zelf kunnen meebeslissen hoe ze energie krijgen.
- We verplichten bedrijven zoals Shell en BP om te betalen voor de milieuschade die ze veroorzaken. Ze moeten ook meebetalen aan de klimaatoplossingen. Ze mogen geen reclame meer maken voor hun producten die de Aarde kapotmaken.
- We gebruiken duurzame en milieuvriendelijke oplossingen om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen. De opslag van CO₂ onder de grond is geen duurzame oplossing. Kernenergie en biomassa ook niet.
- Thuisbatterijen - en andere vormen van kleinschalige energieopslag - worden volledig herbruikbaar.
- Groene waterstof kan een oplossing zijn. Maar alleen als we het écht duurzaam opwekken (dus niet met kernenergie of fossiele brandstoffen).
- Bomen zijn geen brandstof. Stoken van hout en resthout - voor energie - is niet duurzaam en ongezond. We stoppen met (houtige) biomassa en biobrandstoffen. We verbieden het gebruik van biomassa om energie en warmte op te wekken. We stoppen met de import van hout en palmolie voor energieproductie.
- De EU geeft geen geld aan de vee-industrie. Maar zorgt juist voor het stoppen van deze industrie. De vee-industrie verspilt voedsel, maar ook energie. Voor veevoer wordt bijvoorbeeld veel landbouwgrond en energie verbruikt. We verbieden luchtwassers (apparaten om de uitstoot van gevaarlijke stoffen te verminderen).

- De EU verbiedt het vergisten van mest om energie op te wekken (mestvergisters). Dit soort technieken krijgen in de EU geen groen keurmerk. Gas gemaakt van mest en ander landbouwafval is geen duurzame energie.
- We leiden werknemers uit de fossiele industrie op voor banen in de duurzame energie. Hiervoor komt een geldfonds in de EU.

Méér natuur

De Partij voor de Dieren wil meer natuur, meer groen. Een miljoen diersoorten en plantensoorten dreigen wereldwijd uit te sterven. Terwijl biodiversiteit in de natuur - al die verschillende soorten planten, dieren en ecosystemen - het meest waardevol is. Dat moeten we beschermen. Het is de basis van ons bestaan. De basis van ons voedsel. De basis van een gezonde omgeving om in te leven. We moeten samen zorgen voor een leefbare Aarde, nu en in de toekomst. Hieronder lees je meer over onze plannen voor méér natuur:

- De natuur krijgt het recht op bescherming. Recht op behoud, onderhoud en herstel. Dat leggen we vast in EU-afspraken.
- EU-landen zorgen voor meer groen in de stad. Want iedereen heeft recht op een groene en gezonde leefomgeving. De EU controleert dat landen voldoen aan de Natuurherstelwet.
- De EU stopt met het geven van geld aan de vee-industrie. We helpen boeren juist bij het omschakelen naar duurzame, plantaardige landbouw. De EU stopt ook met het geven van geld aan de visserij. Ook vissers helpen we om te schakelen naar een duurzame toekomst.
- Europese regels om de natuur te beschermen worden strenger. Landen die deze regels overtreden, krijgen boetes.
- De EU loopt voorop bij het versterken van de biodiversiteit. De EU wacht niet langer totdat andere landen in de wereld in actie komen. Want veel soorten planten en dieren worden bedreigd. Er komen daarom strengere wetten om deze crisis in Europa (en wereldwijd) aan te pakken.
- De EU moedigt bedrijven aan om te investeren in duurzaam bouwen en ondernemen.

Bij duurzaam bouwen en ondernemen houden we rekening met de natuur en de leefomgeving van planten en dieren.

- We willen dat vissen langs sluizen en gemalen kunnen zwemmen. Elk jaar sterven daarin namelijk miljoenen vissen. Sluizen en gemalen worden daarom visvriendelijk. De EU maakt de komende 5 jaar minstens 25.000 kilometer aan rivieren weer vrij stromend.
- We beschermen minstens 30% van de Europese zeeën als zeereservaat. In deze beschermde gebieden verbieden we visserij. Net als andere schadelijke activiteiten. We verbieden bijvoorbeeld in de Middellandse Zee de jacht op bedreigde tonijn. We beschermen gebieden met aantrekkelijke zeebodems (koolstofrijk) voor vissen.
- We verbieden visserij die grote schade veroorzaakt aan de zee en de zeebodem.
- De EU zet zich in voor een wereldwijd netwerk aan natuurgebieden. Op land, maar ook in zee. We helpen kwetsbare landen bij het beschermen van hun natuur en biodiversiteit.
- De EU zet zich in om olieboringen en gasboringen op zee te verbieden. Zoals in het Noordpoolgebied en in het Waddengebied.
- We beschermen scheepswrakken die waardevol zijn voor planten en dieren onder water.

Bossen en ecosystemen beschermen

De Partij voor de Dieren wil ontbossing en aantasting van bossen tegengaan. Nu worden wereldwijd veel bomen gekapt. Om ruimte te maken voor landbouwgrond voor de vee-industrie. En voor de productie van veevoer, hout, palmolie, cacao en koffie. Dit verwoest andere ecosystemen, vernietigt de leefomgeving van mensen en het zorgt voor conflicten. Bossen en andere ecosystemen zijn van levensbelang voor de biodiversiteit en het klimaat. We moeten ze daarom beschermen. Hieronder lees je meer over onze plannen om natuur te beschermen:

- Producten mogen niet bijdragen aan ontbossing (in de hele wereld). Of aan het vernietigen van natuur en milieu. De nieuwe Ontbossingswet verbiedt in EU-landen producten die bijdragen aan ontbossing.

- Maar we maken deze wet nog strenger. Zodat we ook andere kwetsbare ecosystemen kunnen beschermen. Zoals moerassen en de Cerrado in Brazilië (de savanne met de grootste biodiversiteit ter wereld). We maken ook wettelijke afspraken over de rechten van de oorspronkelijke bevolking.
- Financiële instellingen, zoals banken en verzekeraars, moeten zich houden aan de Europese Ontbossingswet. Ze mogen niet investeren in ontbossing. Of in andere activiteiten die daarmee te maken hebben.
 - Brengt de productie van grondstoffen schade toe aan mensen, dieren, milieu of natuur? Dan stelt de EU strenge eisen aan de import van deze grondstoffen.
 - Grondstoffen zoals soja, palmolie, kobalt, koper en kolen komen op een speciale lijst. Grondstoffen op deze lijst mogen niet zomaar verhandeld worden. Ook zoetwater komt op deze lijst.
 - De EU steunt landen bij het aanpakken van illegale houtkap. De EU steunt landen ook bij het controleren op duurzaam bosbeheer. Illegaal gekapt hout mag de EU niet in. En er komen strenge regels voor duurzaam bosbeheer. Zodat dieren en planten beter beschermd zijn. Als landen hun bossen zelf niet goed beschermen, moet de Europese Commissie optreden.

Schone lucht, bodem en water

De Partij voor de Dieren vindt dat iedereen recht heeft op schone lucht, een schone bodem en schoon water. Maar wat is een van de grootste gezondheidsproblemen in Europa? De vervuiling van de lucht. En in oppervlaktewater zitten landbouwgif, meststoffen en steeds meer resten van medicijnen. Hieronder lees je meer over onze plannen voor een schone leefomgeving:

- De EU maakt strengere regels voor de kwaliteit van de lucht. Anders komt onze gezondheid in gevaar. De EU moet in 2030 voldoen aan de eisen van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO).
- We controleren regelmatig de luchtkwaliteit in openbare gebouwen. Vooral in scholen. De luchtkwaliteit moet goed en gezond zijn.

- Ook installaties in de (vee-)industrie moeten voldoen aan de strengste eisen. Dat is beter voor het welzijn van dieren en mensen.
- Alle landen in de EU moeten in 2027 de doelen halen voor schoon en gezond water. Dat is lang geleden al afgesproken, in de Kaderrichtlijn Water (KRW). Maar veel landen gaan deze doelen niet halen. Ook Nederland niet. De EU moet landen snel helpen om de juiste maatregelen te nemen. Voldoet een EU-land in 2027 niet aan de waterdoelen? Dan volgt een boete. EU-landen mogen andere landen niet tegenwerken bij het halen van de doelen. Bijvoorbeeld bij water over landsgrenzen heen.
- De EU moet zorgen voor schoon water. Met minder vervuiling door medicijnresten. De landbouw wordt gifvrij. En we verbieden schadelijke stoffen, zoals PFAS. Deze stoffen komen niet in de natuur voor en zijn daarom schadelijk voor de natuur. PFAS zit bijvoorbeeld in voedselverpakkingen, pannen, kleding en make-up. Bedrijven mogen geen PFAS lozen in het water.
- Uiterlijk in 2040 is de bodem in de EU weer gezond. Er komt een Bodemgezondheidswet met doelen waaraan landen zich moeten houden.
- De EU geeft burgers betere informatie over de schadelijke gevolgen van het stoken van hout.

Duurzaam vervoer

De Partij voor de Dieren wil snel, veilig en bereikbaar vervoer voor iedereen. Vervoer dat duurzaam is. En zuinig omgaat met energie, grondstoffen en de ruimte waarin we leven. Duurzaam vervoer dat betaalbaar is. Met meer plek voor (elektrische) fietsers en voetgangers. En minder auto's en vliegverkeer. Dat is goed voor onze gezondheid. En beter voor het milieu. We kiezen ook voor een economie waarin producten langer meegaan. En we spullen lokaal maken. Dan verminderen we ook het vervoer van goederen. En het goederenvervoer dat overblijft? Dat wordt stiller, schoner en klimaatneutraal. Op basis van duurzaam opgewekte elektriciteit. En als dat (nog) niet kan, dan op basis van groene waterstof.

Hieronder lees je meer over onze plannen voor slim vervoer:

Fietsen en wandelen

- Er komt in Europa meer aandacht voor fietsers, voetgangers en wandelaars. De EU investeert in veilige en groene fietspaden en voetpaden. Auto's verdwijnen uit binnensteden. En uit plekken waar veel toeristen komen en schoolomgevingen en werkomgevingen.
- Fietsnetwerken in Europa (zoals Eurovelo) worden flink uitgebreid.
- We zorgen ervoor dat je betaalbaar je fiets kunt meenemen in het openbaar vervoer: over landsgrenzen heen. Reizen met de fiets en de hogesnelheidstrein moet makkelijker te combineren zijn.

Treinen

- We maken de trein de snelste, goedkoopste en prettigste manier om internationaal te reizen. Dan wordt het ook een goede vervanging voor het vliegtuig.
- Reizen met de trein moet passen bij wat reizigers willen. Reizen met de trein moet betaalbaar en prettig zijn. Er komen meer treinen. En in alle treinen komen stopcontacten en internet.
- Er komt een plan om het openbaar vervoer per trein (en bus) flink uit te breiden. In alle EU-landen.
- De EU geeft extra geld voor een betaalbaar en toegankelijk Europees treinnetwerk. Treinkaartjes worden goedkoper.
- We zorgen ervoor dat reizigers overal in Europa online, snel en gemakkelijk treinkaartjes kunnen boeken.
- Treinstations en treinen worden toegankelijk voor ouderen, mensen met een beperking en fietsers. Iedereen moet bijvoorbeeld makkelijk kunnen instappen en uitstappen.
- Er komt een plan voor meer en betere internationale nachttreinen. Alle EU-landen werken hieraan mee.
- Er komen meer en betere (korte) internationale treinverbindingen tussen buurlanden (grensregio's).

- EU-ambtenaren en politici reizen binnen Europa met de trein als de afstand minder dan 750 kilometer is.
- We maken dieseltreinen snel elektrisch.

Auto's

- In 2030 zijn er alleen nog maar duurzame auto's. En met beter openbaar vervoer en meer deelauto's hebben we ook minder auto's nodig.
- Vanaf 2030 maken we in de EU alleen nog maar elektrische auto's. Ook auto's die we importeren in de EU zijn dan allemaal elektrisch.
- Er komen strengere regels om de uitstoot van auto's te verminderen. Dat geldt ook voor banden; zodat er minder microplastics vrijkomen.
- We verbieden de verkoop van auto's op benzine, gas en diesel aan landen buiten de EU. Auto's moeten veel beter herbruikbaar worden.
- Batterijen van elektrische auto's moeten we opnieuw kunnen gebruiken (recyclen).
- Er komen voldoende oplaadpunten met schone energie.

Vrachtwagens en bussen

- De EU komt met strenge milieuregels voor vrachtwagens en bussen. Bij het verkeer op de weg zorgt vrachtvervoer namelijk voor 25% van de uitstoot.
- In 2030 zijn bijna alle nieuwe vrachtauto's en bussen elektrisch. En als dat nog niet overal kan? Dan rijdt een klein deel op groene waterstof uit windenergie en zonne-energie.
- We blijven supertrucks verbieden.
- Er komen betere wetten voor internationaal vrachtvervoer. Daarmee zorgen we ook voor betere arbeidsomstandigheden voor chauffeurs. En het is veiliger op de weg.

Vliegen

- De luchtvaart moet krimpen. De luchtvaart zorgt voor veel vervuiling van de lucht. En voor overlast van geluid. En in gebieden waar veel mensen wonen ook voor extra risico's: op het gebied van veiligheid en gezondheid.
- We verbieden korte vluchten tot 750 kilometer. Net als lege vluchten zonder passagiers. En privévliegtoegen.

- Mensen die vaak vliegen, betalen meer belasting per vlucht.
- We stoppen met het geven van voordelen aan de luchtvaart. Zoals geen belasting betalen voor de brandstof in vliegtuigen.
- De luchtvaart gaat voortaan betalen voor de uitstoot van CO₂. En voor de uitstoot van andere schadelijke stoffen. Ook in de luchtvaart geldt dus: de vervuiler betaalt.
- We verbieden kunstmatig gemaakte brandstoffen. Net als dierlijke en biobrandstoffen die niet duurzaam zijn gemaakt.

Scheepvaart

- Ook schepen zorgen voor de schadelijke uitstoot van gassen (CO₂, stikstof en roet). Zeeschepen en schepen voor de binnenvaart moeten verduurzamen.
- EU-wetten voor de scheepvaart worden strenger.
- De scheepvaart investeert in zuinig en klimaat-neutraal varen (zonder schade voor de natuur).
- De scheepvaart betaalt voor de uitstoot van broeikasgassen.
- We stoppen met het geven van voordelen aan de scheepvaart. Zoals geen belasting betalen voor de brandstof in schepen.
- We stoppen met Europese fossiele subsidies voor scheepvaart.
- We verbieden het lozen van giftige stoffen in het water door schepen.
- De EU investeert in duurzaam vervoer van personen en goederen over water.
- Cruiseschepen mogen in Europa nergens aanleggen of afmeren. Deze grote boten zijn een van de grootste vervuilers van deze planeet.
- We verbieden superjachten in Europa. Die verbranden per uur wel duizenden liters brandstof.
- Er komt voor schepen een maximumsnelheid: 75% van de snelheid die het schip eigenlijk aankan. Dat zorgt voor minder schadelijke uitstoot, minder geluid onder water, minder vervuiling van de lucht en minder botsingen met walvissen.



2.

Dieren- rechten

**Alle dieren moeten kunnen leven
zoals ze willen**

Dieren hebben een bewustzijn en gevoel. Net als mensen. Met het leven van een dier moeten we dus met zorg omgaan. We moeten ze beschermen. En een fijne plek geven die bij ze past. Zodat ze kunnen leven zoals ze willen. De Partij voor de Dieren is in Europa dé partij die opkomt voor betere bescherming van dieren. We willen een samenleving die zorgt voor dieren. Want een Europa met liefde en aandacht voor dieren is een mooier Europa voor iedereen.

Beter beschermen

Toch worden dieren door mensen gefokt, misbruikt, bejaagd, verhandeld en gedood. Miljarden dieren hebben hierdoor een verschrikkelijk leven. We moeten dieren veel beter beschermen met wetgeving. Dat kan met nieuwe EU-wetten die dierenleed voorkomen. Dan moeten we het welzijn van miljarden dieren wel belangrijker gaan vinden dan het belang van een paar bedrijven die geld willen verdienen aan dieren.

Veiligere wereld

Een betere wereld voor dieren is een ook veiligere wereld voor mensen. De manier waarop mensen nu nog met dieren omgaan, veroorzaakt grote problemen. Zoals de klimaatcrisis en de natuurcrisis. Steeds minder soorten dieren en planten. Tekort aan voedsel. Vervuiling van lucht en water. Uitputting van de bodem. En dierziekten die op mensen kunnen overspringen (zoönosen). Als we geen dieren meer inzetten voor ons voedsel? En we verbeteren hun leefomstandigheden? Dan lossen we veel van de problemen in één keer op.

Dierenrechten als basis

De Partij voor de Dieren wil dieren met respect behandelen. De EU moet de rechten van dieren vastleggen. En ze beter beschermen via wetten. Dierenrechten moeten de basis zijn van hoe mensen met dieren omgaan. We hebben er in Europa al voor gezorgd dat er eindelijk wetsvoorstellen zijn voor betere dierenrechten. Een belangrijke stap om dierenleed te voorkomen. Hieronder lees je meer over onze plannen om dieren te beschermen:

- Dierenrechten komen in EU-afspraken. De EU moedigt landen ook aan om de rechten van dieren op te nemen in hun eigen grondwet.
- Er komt een commissaris in de Europese Commissie die alleen maar verantwoordelijk is voor het welzijn van dieren.
- Het Europees Parlement start een commissie voor dierenwelzijn. Deze commissie bepaalt EU-regels voor dierenwelzijn. De regels worden niet langer meer bepaald door de commissies voor landbouw en visserij.

- Er komen nieuwe EU-wetten voor dieren die nog niet beschermd zijn. Zoals volwassen koeien.
- De Europese Commissie stelt bepaalde wetten niet langer meer uit. Zoals het verbod op kooien in de landbouw. En strengere regels voor slachthuizen. Het is nu echt tijd om verdere stappen te zetten voor dierenwelzijn in Europa. Dat willen de meeste Europese burgers ook.
- Het dierenwelzijn moet in alle EU-landen omhoog.
- De EU laat overal duidelijk weten tegen dierenleed te zijn. Bijvoorbeeld bij de Verenigde Naties. Daar zet de EU zich in voor een Verklaring van de Rechten van het Dier.
- De EU neemt dierenrechten en dierenwelzijn op binnen hulpprogramma's, ontwikkelingsprogramma's en duurzaamheidsprogramma's.
- De EU zorgt ervoor dat EU-landen een dierenpolitie krijgen. De EU zorgt ook voor samenwerking tussen landen: om dierenleed en dierenmishandeling aan te pakken.
- Is iemand veroordeeld voor dierenmishandeling? Dan mag deze persoon in geen enkel EU-land meer iets doen dat te maken heeft met dieren.
- De EU pakt landen aan als ze zich niet houden aan EU-regels op het gebied van dierenwelzijn. Bijvoorbeeld door boetes te geven.

Stop de vee-industrie

De Partij voor de Dieren wil dat de vee-industrie in Europa stopt met het fokken, gebruiken en doden van miljarden dieren per jaar. Dat betekent dus zo snel mogelijk een einde aan de vee-industrie. Ieder dier moet - zonder pijn - kunnen leven naar zijn eigen behoeften. Kippen moeten bijvoorbeeld een stofbad kunnen nemen. Varkens moeten kunnen wroeten. Koeien, schapen en geiten de wei in. Pasgeboren kalfjes en lammetjes blijven bij hun moeder. En ganzen en eenden zwemmend in het water. Hieronder lees je meer over onze plannen om dieren te laten leven zoals ze willen:

- Er komt een einde aan de vee-industrie. Megastallen gaan direct dicht. Uiteindelijk moeten dieren helemaal uit het voedselsysteem verdwijnen.
- De EU verbiedt nieuwe vee-industrie. We verbieden ook het uitbreiden van bestaande vee-industrie.

Dat geldt ook per direct voor alle geitenbedrijven.

- We verbieden het gebruik van kooien in de vee-industrie. Dat is ook de uitkomst van het Europees burgerinitiatief 'Stop de Kooien'. Uiterlijk in 2027 zijn alle dieren uit hun kooien bevrijd.
- Dieren in de vee-industrie krijgen vrije uitloop naar de wei. Er is genoeg plek om te schuilen bij hitte en regen. Ook in de stal is genoeg ruimte, stro en afleiding. Dit wordt vastgelegd in EU-wetten.
- We houden dieren in groepen als dat past bij hun natuurlijke gedrag. Zoals koeien in familiekuddes. Dieren moeten kunnen samen zijn met soortgenoten. Of zich juist alleen kunnen terugtrekken.
- Alle kalfjes, lammetjes, rammetjes en bokjes blijven na de geboorte bij hun moeder. Ze mogen opgroeien bij hun moeder in de wei. En de moedermelk drinken die ook voor hen bedoeld is.
- We verbieden pijnlijke ingrepen bij dieren. Zoals het afbranden of afknippen van staarten. Of het onvruchtbaar maken (castreren) van biggen. Het kappen van snauwen bij kippen. Het afvijlen van tanden. En het onthoornen van koeien en geiten.
- We willen geen plofdieren: dieren die in korte tijd worden vetgemest en geslacht. We verbieden het fokken op extreme groei bij kippen en varkens. Of het fokken op 'extreme productie'. Zoals bij melkkoeien (die steeds meer melk moeten leveren). De plofkip verdwijnt uit Europa.
- Dieren moeten zich op een natuurlijke manier kunnen voortplanten. We verbieden het onnatuurlijk bevruchten van dieren.
- We verbieden het klonen van dieren. Bij klonen wordt een lichaamscel uit een dier gehaald. Daarmee wordt dan precies hetzelfde dier 'gemaakt'. We verbieden ook andere vormen van genetische manipulatie, zoals de CRISPR-Cas-techniek.
- We verbieden het oormerken van dieren.
- Er komen strenge regels voor de brandveiligheid van stallen. Dieren moeten bij brand uit hun stal kunnen. Alle stallen krijgen daarom speciale installaties (sprinkler en water). We verbieden luchtwassers; hierdoor kan vuur zich snel verspreiden. Er komt een maximaal aantal dieren per stal(deel). De technische ruimte moet branddicht zijn. En daken van stallen krijgen isolatie.

- We verbieden het vergassen van pasgeboren haantjes. Of het doden van pasgeboren bokjes of eenden.
- We verbieden het maken van blank kalfsvlees. Kalfjes worden hiervoor expres ziek gemaakt.
- We verbieden kraamboxen waarin zeugen tussen stangen staan. Zeugen moeten kunnen nestelen en hun biggetjes verzorgen.
- Elke eendenhouderij, konijnenhouderij en pelsdierfokkerij moet dicht.
- We verbieden de handel in - en import van - ganzenlever of eendenlever (foie gras).
- De EU verbiedt het gebruik en de verkoop van het vruchtbaarheidshormoon PMSG. Dit hormoon wordt weggehaald bij zwangere paarden (op zogenoemde 'bloedboerderijen'). Om er dieren in de Europese vee-industrie vruchtbaarder mee te maken.
- We beschermen kreeften, krabben en andere ongewervelde zeedieren. We verbieden het levend koken van kreeften, krabben en garnalen. Net als het levend verkopen.
- In de EU komt geen nieuwe vorm van bio-industrie met octopussen die worden opgesloten in kale bakken.
- We stoppen het kweken van insecten. Want dat is een nieuwe vorm van vee-industrie.
- We verbieden vervoer in vliegtuigen en op zeeschepen.
- We verbieden het vervoer van jonge dieren, zoals kalfjes. Die zijn nog afhankelijk van moedermelk. We verbieden ook het vervoer van zwangere, zieke en zwakke dieren.
- We verbieden het vervoer tijdens kou of hitte. Bijvoorbeeld als het kouder is dan 0 °C. Of als het warmer is dan 25 °C. Of tijdens sterke wind.
- Nieuwe regels voor krabben en kreeften gelden ook voor siervissen en vissen in een aquarium.
- Mensen die dieren vervoeren volgen verplicht een training over dierenwelzijn. Tijdens zo'n training leren ze bijvoorbeeld hoe ze dieren goed moeten behandelen.
- De EU voert een kilometerheffing in bij diertransporten. Ook krijgen veewagens een GPS-volgsysteem. Dat systeem gebruiken we om import en export van levende dieren te controleren en openbaar te maken.
- Er komen strengere - en onverwachte - controles bij het vervoeren van dieren. Onafhankelijke dierenartsen controleren het welzijn van dieren tijdens een transport.
- We delen boetes uit als iemand de regels overtreedt bij diertransporten. Het Europees Parlement zorgt voor een lijst met vervoerders die vaak de regels overtreden.

Stop het vervoer van dieren

De Partij voor de Dieren wil stoppen met diertransporten. Elke dag worden dieren door heel Europa verplaatst. In vrachtwagens, op schepen en in vliegtuigen. Vaak ook naar landen ver buiten de EU. Er moet een einde komen aan het vervoeren van dieren. Als dieren al vervoerd worden, dan zo kort mogelijk. Met zo min mogelijk pijn en stress. Hieronder lees je meer over onze plannen om het vervoer van dieren te stoppen:

- De Europese Commissie maakt een nog strenger wetsvoorstel voor diertransporten.
- Vervoer van dieren mag maximaal 2 uur duren. Meerdere transporten achter elkaar mag niet.
- We verbieden het vervoer van levende dieren van en naar landen buiten de EU.

Diervriendelijke slacht bestaat niet

De Partij voor de Dieren wil dat geen enkel dier wordt geslacht. Zolang er nog slachthuizen bestaan, gelden er de strengste eisen voor dierenwelzijn. We controleren de slachthuizen daarom goed. En pakken ze hard aan als zij zich niet aan die eisen houden. Hieronder lees je meer over onze plannen om dieren zo min mogelijk te laten lijden tijdens de slacht:

- In alle EU-landen komen verplicht camera's in slachthuizen. Om de slacht te controleren.
- We verbieden manieren van slachten die pijn en angst veroorzaken. Zoals CO₂-verdoving bij varkens. Of het stoppen van kippen in een waterbad dat onder stroom staat.
- Niemand mag een dier onverdoofd slachten of doden.

- Bij viskwekerijen wordt de standaard: het verdoven van vissen vóór de slacht.
- We verbieden de import van - en de handel in - onverdoofd geslachte dieren.

Ruimte voor dieren, niet voor jagers

De Partij voor de Dieren wil in het wild levende dieren zo veel mogelijk met rust laten. Wilde dieren hebben in Europa steeds minder leefruimte. Met meer leefruimte en rust veroorzaken ze minder overlast. En komt de natuur beter in balans. Hieronder lees je meer over onze plannen voor meer leefruimte voor wilde dieren:

- We verbieden het doden van dieren die in het wild leven. We laten ze zo veel mogelijk met rust. Groepen dieren krijgen dan de kans om het natuurlijk evenwicht te herstellen.
- We beschermen wolven en andere wilde dieren. Ze mogen niet worden afgeschoten.
- De EU zorgt voor wolfwerende hekken. Of andere maatregelen die geen pijn veroorzaken bij dieren. Daarmee voorkomen we aanvaringen tussen mensen en dieren in het wild.
- De EU verbiedt het vergassen van ganzen.
- Het beschermen van dieren is belangrijker dan tradities in EU-landen. Dat betekent bijvoorbeeld dat we het rapen van kievitseieren verbieden. Net als de jacht op trekvogels in landen als Malta, Italië en Frankrijk.
- We verbieden het gebruiken van dieren om andere dieren te doden. We verbieden daarom het fokken en trainen van jachthonden, (roof)vogels en paarden voor de jacht.
- De EU zet zich in om de natuur te versterken. Dan kan ook de schade door uitheemse diersoorten worden beperkt. Het bestrijden van deze diersoorten - zoals muskusratten die niet van nature voorkomen in Europa - veroorzaakt veel dierenleed. De muskusrat - en andere diersoorten - zijn inmiddels ingeburgerd. Ze worden daarom niet meer als uitheemse soort aangemerkt.

Bescherm wilde dieren ook buiten de EU

De Partij voor de Dieren wil de jacht op bedreigde dieren tegengaan: overal ter wereld. Net als de handel in bedreigde dieren. Olifanten, leeuwen, neushoorns, walvissen en heel veel andere dieren moeten veilig kunnen leven. De handel in wilde dieren is ook nog eens gevaarlijk voor onze gezondheid. Want dierziekten kunnen dan overspringen op mensen (zoals is gebeurd tijdens de coronacrisis). Hieronder lees je meer over onze plannen om bedreigde dieren over de hele wereld te beschermen:

- De EU verbiedt de import van dieren die in het wild zijn gevangen. We verbieden ook de handel in deze dieren.
- We verbieden jachtvakanties en trofeejacht in Europa. Europese reisbureaus mogen geen schiet-safari's, hengelsportreizen of andere jachtreizen verkopen. We verbieden de handel in ivoor en jachttrofeeën.
- Transportbedrijven, zoals luchtvaartmaatschappijen, mogen geen jachttrofeeën (of delen van dieren als gevolg van de jacht) vervoeren.
- De EU steunt maatregelen om olifanten, leeuwen en andere kwetsbare diersoorten te beschermen.
- De EU helpt landen om het smokkelen van wilde dieren te stoppen. EU-landen krijgen bij de grenzen van Europa hulp bij het controleren van smokkelroutes.
- De EU helpt landen bij het beschermen van hun wilde dieren. We ondersteunen de plaatselijke bevolking bij het bestrijden van wildvang.
- De EU verzet zich tegen de zeehondenjacht in bijvoorbeeld Canada en Namibië. De EU is ook tegen de jacht op ijsberen.
- De EU is tegen de jacht op walvissen. Walvisvlees is niet welkom in Europese havens. Ook niet voor doorvoer naar landen buiten de EU.
- We beschermen ook kleinere walvisachtigen, zoals dolfijnen. De EU zet zich in om het slachten van dolfijnen te stoppen op de Faeröer eilanden en in Japan.
- De EU zorgt voor betere bescherming van haaien, roggen en andere kwetsbare soorten. Bijvoorbeeld door de jacht op haaien te verbieden.

Net als de handel in haaienvinnen in en vanuit Europa.

- In 2021 zorgde de Partij voor de Dieren voor een tijdelijk jachtverbod op de bedreigde makohaai. De EU moet dit internationaal verbod voor altijd instellen.

Geen dieronvriendelijke mode

De Partij voor de Dieren is tegen dierenleed voor kleding. De vacht van een dier gebruiken voor mode?

Dat kan echt niet meer. We hebben in 2021 in Nederland al gezorgd voor een verbod op het houden van nertsen voor bont. Maar dat is nog niet genoeg. In andere EU-landen sluiten ze dieren zoals vossen, nertsen en wasbeerhonden nog steeds op voor hun vacht. De EU moet daarom het burgerinitiatief 'Europa bontvrij' overnemen. En er ook voor zorgen dat de productie van dons en wol - zoals angorawol en merinowol - stopt. Hieronder lees je meer over onze plannen om te stoppen met dieronvriendelijke mode:

- De EU verbiedt de import - en verkoop - van bont, dons, kasjmier (geitenvacht), angorawol, merinowol en kangoeroeleer.
- Op het label van kleding komt te staan hoe en hoeveel dieren ervoor zijn gedood. Deze maatregel geldt zolang er nog geen verbod is op deze kleding.
- Ook producten van namaakbont en namaakleer krijgen een duidelijk etiket.
- Op producten van leer komt de herkomst te staan. We verbieden de import en verkoop van leer van dieren die hier speciaal voor worden gefokt. Zoals krokodillen, roggen, slangen, kangoeroes en hagedissen.
- We controleren het verkoopverbod ook online.

Dierenleed is geen vermaak

De Partij voor de Dieren wil geen dierenleed in dierentuinen, kinderboerderijen, circussen en shows. Geen (wilde) dieren in gevangenschap om mensen te vermaken. En geen stierenvechten zoals in Frankrijk en Spanje. We stoppen met het gebruiken, verwonden en doden van dieren voor vermaak of tradities. Hieronder lees je meer over onze plannen om dierenleed voor amusement te voorkomen:

- We verbieden het optreden van dieren voor vermaak. De EU verbiedt het gebruik van dieren in dolfinnenbaden en circussen. Dieren die er nu nog vastzitten, vangen we veilig op.
- Dierentuinen - en dierenverblijven met water (aquaria) - worden speciale opvanglocaties. Om dieren in te verzorgen, niet om mensen te vermaken. De EU helpt hierbij met geld.
- Zolang dierentuinen en aquaria nog bestaan, houden ze zich aan strenge regels. Dierentuinen mogen geen dieren verminken. En bijvoorbeeld geen vleugels knippen bij vogels. Of tanden trekken bij roofdieren.
- We verbieden stierenvechten. De EU geeft geen geld meer aan vermaak of tradities met dieren.
- We verbieden evenementen met dieren. Of markten waar dieren te koop worden aangeboden.
- We verbieden het gokken op wedstrijden met dieren. Zoals bij hondenrennen en paardenrennen.
- We verbieden wedstrijden en sporten waarbij dieren worden gebruikt of gedood. Zoals kamelenraces, hondenraces, duivensport en hengelen. Dat geldt ook voor wedstrijden waarbij windhonden op levende hazen jagen.
- We verbieden manieren van trainen die schadelijk zijn voor dieren. Zoals in de paardensport.

Bescherm huisdieren

De Partij voor de Dieren wil dierenleed bij huisdieren voorkomen. Veel mensen met een huisdier willen het beste voor hun huisdier. Toch is er nog veel dierenleed. Handelaren verkopen jaarlijks miljoenen puppy's. Wilde dieren worden gehouden als gezelschapsdier, zoals wasberen. En fokkers verkopen dieren met een steeds extremer uiterlijk. Hieronder lees je meer over onze plannen om huisdieren in Europa te beschermen:

- We houden alleen dieren als huisdier als ze geschikt zijn om met mensen samen te leven. Dat geldt niet voor dieren die bedreigd worden met uitsterven. Of voor dieren die gevaarlijk zijn voor de gezondheid van mensen en andere dieren. Er komt ook een lijst met dieren die geschikt zijn als huisdier (de 'positieflijst'). Staat een dier niet op deze lijst? Dan mogen deze dieren ook niet gehouden of verkocht worden als huisdier.
- Alle honden en katten in Europa krijgen een chip. Deze chip bevat informatie over de fokker, de handelaar en het baasje. Zo gaan we dierenmishandeling tegen. Net als het illegaal fokken of achterlaten van dieren.
- We beschermen zwervhonden en zwervkatten beter. Ook zij krijgen een chip. De EU geeft geen geld om zwervdieren te doden. De EU ondersteunt projecten om zwervdieren te steriliseren en terug te plaatsen.
- We verbieden het fokken van zoveel mogelijk dieren om ze vervolgens online en via dierenwinkels te verkopen. We pakken 'puppyfabrieken' keihard aan. Net als onbetrouwbare handelaren.
- We stellen regels op voor het houden en verzorgen van huisdieren. Sociale dieren - zoals konijnen en cavia's - mogen niet alleen worden gehouden. We verbieden ook de verkoop van vissenkommen en te kleine hokken en kooien.
- We verbieden het fokken op uiterlijk van dieren. Zoals honden en katten met een platte snuit en een kleine schedel. Dit zorgt bij dieren bijvoorbeeld voor problemen met ademen. De EU verbiedt de handel en import van deze dieren. Ook inteelt is niet meer toegestaan in de dierenfokkerij.
- EU-landen moedigen mensen aan om huisdieren te adopteren. Bijvoorbeeld uit een dierenasiel.

- We verbieden de verkoop van dieren via internet, tuinwinkels en markten. Zolang er nog geen verbod is, moet de verkoop voldoen aan strenge regels.
- De EU verbiedt uiterlijke ingrepen bij huisdieren. Zoals het afknippen van oren. Of het afzetten van staarten.
- We stellen speciale regels op voor het vervoer van honden en katten. Bijvoorbeeld over de afmetingen van een mand of kennel.
- Medische zorg van dierenartsen moet betaalbaar blijven. Dan blijft goede zorg voor huisdieren toegankelijk.

Onderzoek zonder dierproeven

De Partij voor de Dieren wil stoppen met alle dierproeven. Europa moet vooroplopen met proefdiervrij onderzoek. Miljoenen proefdieren zitten nu nog gevangen voor onderzoek. Dat zorgt voor veel dierenleed en sterfte. Terwijl blijkt dat veel onderzoeken zonder dierproeven betrouwbaarder zijn. We moeten daarom meer dierproefvrij onderzoek doen. Hieronder lees je meer over onze plannen om dierproeven te stoppen:

- De EU maakt een actieplan voor proefdiervrij onderzoek. Het doel: uiterlijk in 2030 geen dierproeven meer.
- De EU maakt strenge regels voor onderzoek met proefdieren, zolang dierproeven nog bestaan.
- De EU zorgt voor meer proefdiervrij onderzoek: in Europa en de rest van de wereld. Ook komt er extra geld voor proefdiervrij onderzoek in de EU.
- Bedrijven, ziekenhuizen, universiteiten en andere instellingen moeten gegevens over dierproeven openbaar maken (en delen). Dan voorkomen we onnodige herhaling van dierproeven.
- De EU verbiedt de verkoop van verzorgingsproducten die op dieren zijn getest. De EU zet zich ook in voor een wereldwijd verbod op dierproeven voor bijvoorbeeld make-up.

- We verbieden onderzoeken met apen.
- Europese onderzoekers en bedrijven mogen buiten Europa geen dierproeven (laten) doen die in de EU verboden zijn.
- We doden geen dieren die niet meer gebruikt worden voor onderzoek. Maar we vangen ze op en herplaatsen ze.
- Zijn bij het ontwikkelen van een product dierproeven gedaan? Dan moet dat 20 jaar op het etiket blijven staan.



3.

Een

vruchtbare

Aarde

**Gezond voedsel: goed voor ons
en onze omgeving**

Gezonde keuzes maken over ons voedsel is van levensbelang. Gezond voedsel is goed voor dieren, natuur, klimaat, milieu én onze gezondheid. Maar de EU besteedt nog altijd veel geld aan landbouw die vervuult en dierenvriendelijk is. Terwijl we boeren juist willen helpen bij het omschakelen naar gezonde, plantaardige landbouw. De EU moet daarom investeren in duurzame landbouw. In biologische landbouw op een gezonde bodem. Met respect voor de natuur en het milieu. En respect voor het welzijn van dieren. Dan zorgt de EU voor voedselzekerheid. En voor meer (voort)bestaanszekerheid voor iedereen.

Naar een gezond voedselsysteem

De Europese vee-industrie fokt en doodt elk jaar 8,4 miljard dieren. En is verantwoordelijk voor 80% van de wereldwijde handel in levende dieren. Dit zorgt voor veel dierenleed. En het zorgt voor veel uitstoot van gassen die slecht zijn voor het milieu (zoals ammoniak en broeikasgassen door het gebruik van mest). Voor landbouwgif dat de natuur vervuult. Voor tekorten aan voedsel en verlies van biodiversiteit. En risico's op infectieziekten die overspringen van dier naar mens. We moeten daarom naar een gezond voedselsysteem, zonder dieren. Dat is beter voor iedereen. Ook voor de boeren.

Gezond en betaalbaar voedsel

Voedsel is een basisbehoefte en een mensenrecht. Gezonde, duurzame en diervriendelijke landbouw kán. Als mensen de natuur maar respecteren. En we landbouwgif en kunstmest verbieden. En boeren een eerlijke prijs krijgen voor hun producten. Veranderen we het huidige voedselsysteem? Dan is gezond en betaalbaar voedsel mogelijk. De Partij voor de Dieren wil voortaan een eerlijke verdeling van land. Waarbij iedereen toegang krijgt tot schoon water en gezonde bodems. Boeren hebben de natuur nodig om in de toekomst gezond voedsel te kunnen verbouwen. We hebben vertrouwen in hun boerenvakmanschap.

Duurzame landbouw

De EU verandert het landbouwbeleid daarom van Gemeenschappelijk Landbouwbeleid naar Groen Voedselbeleid. Een echte omslag naar plantaardige en biologische landbouw. Naar duurzame landbouw waarin we zélf genoeg gezond en betaalbaar voedsel maken. En we niet meer afhankelijk zijn van import en export van spullen. Landbouw op een gezonde bodem. Vrij van landbouwgif, kunstmest en genetische manipulatie. Met respect voor de natuur en het milieu. En respect voor het welzijn van dieren. Een forse krimp van het aantal dieren in de vee-industrie is dan hard nodig.

Tijd voor een omslag

We moeten de omslag in Europa nú maken. Er is te lang geluisterd naar de belangen van grote (voedsel) bedrijven, de vee-industrie en makers van landbouwgif en kunstmest. De EU moet vanaf nu luisteren naar de voorlopers van duurzame landbouw. Naar onafhankelijke onderzoekers. En inwoners van de EU. Want steeds meer mensen willen biologisch en plantaardig voedsel. Steeds meer mensen vinden het belangrijk om te weten waar ons eten vandaan komt. En hoe het wordt gemaakt. De Partij voor de Dieren zet zich in voor een eerlijk voedselbeleid. Nu en in de toekomst.

Eerlijk voedselbeleid

De Partij voor de Dieren wil een voedselrevolutie: een omslag naar een gezond en duurzaam voedselstelsel. We moeten voortaan gezonde keuzes maken. Goede keuzes bij álles wat te maken heeft met het voedselstelsel, zoals de landbouw en de handel. Pas dan pakken we de klimaatcrisis aan. En voorkomen we dat dieren en planten uitsterven. Pas dan zorgen we voor het welzijn van mensen en dieren. En voor een duurzame landbouw, ook voor toekomstige generaties. Hieronder lees je meer over onze plannen voor een eerlijk voedselbeleid:

- Iedereen krijgt toegang tot gezond, betaalbaar en plantaardig voedsel. Duurzame en biologische boeren staan hierbij centraal. Zij maken namelijk duurzaam voedsel voor iedereen.
- Het aantal dieren in de Europese vee-industrie gaat omlaag: met minstens 75%. Dit begint bij de landen met heel veel landbouwdieren, zoals Nederland.
- Ons doel is: voedsel van boer tot bord. Zonder tussenkomst van allerlei bedrijven of handelaren. We verduurzamen dus het hele proces. Bij boeren, voedselbedrijven, inkopers, vervoerders, supermarkten en restaurants. We helpen inwoners om bewuste, duurzame keuzes te maken.
- Het voedselbeleid houdt rekening met wat de Aarde aankan.
- We stoppen de import van producten gemaakt in landen met minder strenge regels op het gebied van milieu en dierenwelzijn.

- Je betaalt in winkels een eerlijke prijs voor voedsel. In deze prijs zitten ook de kosten voor het milieu, klimaat, dierenwelzijn en gezondheid.
- We verbieden kiloknallers met vlees.
- Gezonde, diervriendelijke en duurzame producten worden goedkoper. Boeren krijgen een eerlijke prijs voor hun producten.
- We stoppen met misleidende keurmerken (bijvoorbeeld bij soja en palmolie, die zijn niet 'duurzaam'). Er komen EU-regels over wanneer een product duurzaam is.
- Rassen van planten en dieren zijn geen eigendom van bedrijven. We strijden tegen bedrijven zoals Bayer-Monsanto en BASF. Deze bedrijven willen 'eigenaar' worden - van bepaalde kenmerken - van planten en dieren.

Een gezond landbouwbeleid

De Partij voor de Dieren wil ongezonde plannen voor de landbouw in Europa veranderen. Door te stoppen met megastallen. Door vervuiling aan te pakken. En landbouwgif op het Europese platteland te verbieden. Het huidige voedselstelsel veroorzaakt nu 30% van de uitstoot van broeikasgassen. Dat vernietigt de natuur en zorgt voor luchtvervuiling. En landbouwgif en mest bedreigen de biodiversiteit en onze gezondheid. 387 miljard euro geeft de EU uit aan landbouwsubsidies (van 2021 tot 2027). Een enorm geldbedrag dat de EU beter kan besteden aan écht duurzame landbouw. Hieronder lees je meer over onze plannen voor een Groen Voedselbeleid:

- Vlees, vis, eieren en zuivel dat te veel is gemaakt, slaan we niet op. Dat kost anders onnodig veel belastinggeld.
- De EU gebruikt landbouwsubsidie voor de omslag naar duurzame landbouw. We helpen boeren om te schakelen naar het maken van duurzaam, plantaardig voedsel.
- We ondersteunen boeren en tuinders bij het maken van prijsafspraken met supermarkten en voedselbedrijven. Ze verdienen een eerlijke en goede prijs.
- We geven alleen subsidies voor duurzaamheid als projecten ook écht bijdragen aan duurzaamheid of biodiversiteit.

- De EU verplicht EU-landen om hun landbouw duurzamer te maken.
- Landbouw in EU-landen mag niet schadelijk zijn voor andere landen in de wereld. De EU stopt met het verkopen van goedkope producten aan andere landen. Zoals melkpoeder in Afrika.
- We voorkomen het roven van grond van de oorspronkelijke bewoners van een gebied.
- We helpen ook landen buiten de EU bij het maken van duurzame producten.
- De EU verbiedt de verkoop van systemen voor industriële landbouw. Bijvoorbeeld megastallen, kunstmest en landbouwgif.
- We geven geen EU-geld meer aan de vee-industrie. Er gaat ook geen geld naar onderzoek gericht op niet-duurzame fabriekslandbouw.
- Zijn ondernemers in de voedselindustrie veroordeeld voor bedrog? Dan mogen ze in geen enkel EU-land meer werken in deze sector.
- We gebruiken granen en plantaardige oliën niet meer voor veevoer. Of voor biobrandstof.
- We verbieden het vergisten van mest om energie op te wekken (mestvergisters). We verbieden ook luchtwassers.

In samenwerking met natuur

De Partij voor de Dieren wil de natuur en de biodiversiteit herstellen. Anders komt ons voedsel in gevaar. We moeten het gebruik van natuurlijke hulpbronnen verminderen. Biologische boeren en tuinders laten al zien hoe je grondstoffen kunt hergebruiken. En hoe je kunt samenwerken met de natuur. Hieronder lees je meer over onze plannen voor gezond voedsel in samenwerking met de natuur:

- We willen landbouw en tuinbouw met respect voor de natuur. Zoals biologische teelt. Of landbouw en bosbouw op hetzelfde stuk grond. We helpen boeren en tuinders bij het omschakelen naar duurzame manieren om voedsel te maken.
- EU-landen moeten doelen halen voor biologische landbouw. In 2030 is minstens een derde van de landbouwgrond biologisch bewerkt. EU-landen die dat doel niet halen, krijgen boetes.
- De EU helpt bij het ontwikkelen van stadslandbouw en voedselbossen.

- De EU zorgt voor gemeenschappelijke landbouw: burgers en boeren werken hierbij samen.

Gifvrij Europa

De Partij voor de Dieren wil gifvrije landbouw. Gifgebruik in de landbouw zorgt voor grote schade aan onze leefomgeving. Het vervuult de bodem en het water. Het zorgt voor problemen met onze gezondheid. Het is heel schadelijk voor de biodiversiteit. En het leidt tot insectensterfte. Hieronder lees je meer over onze plannen voor gifvrije landbouw:

- In 2030 moet het gifgebruik in de landbouw minstens 80% minder zijn (in vergelijking met 2017). In 2035 is de landbouw helemaal gifvrij.
- We verbieden per direct glyfosaat en andere gevaarlijke bestrijdingsmiddelen.
- Alleen na een speciale opleiding mag iemand werken met chemische bestrijdingsmiddelen (zolang ze nog niet verboden zijn). We verbieden de verkoop ervan via tuincentra en supermarkten.
- De EU ondersteunt het ontwikkelen - en gebruiken - van veilige, natuurlijke manieren om gewassen te beschermen. Boeren krijgen onafhankelijk advies over het gebruik van deze natuurlijke methoden.
- We leggen langs akkers, weiden en boomgaarden verplicht randen met bloemen aan. Dan kan de biodiversiteit herstellen.
- We beschermen omwonenden tegen landbouwgif (zolang de landbouw nog niet gifvrij is). Er komen daarom brede, spuitvrije zones tussen akkers en woningen, scholen en recreatieterreinen. Boeren mogen ook geen gif spuiten in de buurt van openbare wegen. Of langs paden waar mensen wandelen en fietsen.
- We verbieden reclames voor landbouwgif en bestrijdingsmiddelen.
- EU-landen mogen zelf giftige stoffen verbieden, als de EU dat niet goed regelt.
- We exporteren geen landbouwgif dat verboden is in Europa.
- Supermarkten, inkopers en voedselbedrijven helpen boeren om te schakelen naar gifvrije landbouw.

- Vanaf 2030 mogen er geen resten van bestrijdingsmiddelen zitten op groente, fruit en granen. Dat geldt ook voor producten die we importeren in de EU.
- De EU controleert de risico's van gif onafhankelijk, sneller en beter. Makers van landbouwgif moeten hiervoor betalen. Zulke controles zijn uiteraard zonder dierproeven.

Gentechvrij Europa

De Partij voor de Dieren wil geen gentech in de landbouw. Gentech betekent genetische manipulatie. Een manier om in een laboratorium de eigenschappen van planten en dieren aan te passen. Gentech zorgt bijvoorbeeld voor minder verschillende soorten. En voor meer gebruik van gif. Genetische manipulatie kan ook zorgen voor onbedoelde veranderingen en risico's voor mens, dier en milieu. Biologisch voedsel is wel gentechvrij voedsel. Hieronder lees je meer over onze plannen voor een gentechvrij Europa:

- Europa wordt gentechvrij: we verbieden de teelt van gewassen die genetisch zijn bewerkt. We steunen regio's en landen die zichzelf gentechvrij verklaren.
- We verbieden de import van giftige gentechgewassen. Zoals maïs, soja, katoen en koolzaad.
- Nieuwe technieken moeten voldoen aan nieuwe regels. Want ook deze technieken kunnen de biodiversiteit en gezondheid bedreigen.
- We beschermen biologische, gentechvrije boeren.
- Er komen verplichte etiketten voor vlees, zuivel en eieren afkomstig van dieren gevoed met genetisch gemanipuleerde gewassen.
- De EU zet zich wereldwijd in voor kwekersrecht. Het kwekersrecht is het recht van boeren en veredelaars om zelf te kweken met zaden van hun eigen planten. Dat is belangrijk voor de verschillende soorten van voedselgewassen.
- Boeren en veredelaars moeten vrij aanwezige soorten en gewassen kunnen gebruiken.
- De EU ondersteunt het ontwikkelen van sterke, biologische soorten en gewassen.

Stop met leegvissen van de zee

De Partij voor de Dieren wil stoppen met het leegvissen van zeeën en oceanen. Op 1 op de 3 vissoorten wordt in Europa te veel gevist. In bijvoorbeeld de Middellandse Zee is dat zelfs 86%. Dit bedreigt bijna de helft van alle vissoorten in Europa. Ook zeeën buiten Europa worden leeggevestigd. Zoals voor de kust van Afrika. Hieronder lees je meer over onze plannen om vissoorten en natuur onder water te beschermen:

- We bouwen de visserij af. We stoppen direct met overbevissing in Europese zeeën.
- De EU geeft geen geld aan de visserij.
- We stellen strenge regels op om te bepalen hoeveel vissen gevangen mogen worden. We vissen niet meer dan nodig is (onafhankelijke onderzoekers geven hierbij advies).
- We wijzen 30% van de Europese zeeën aan als beschermd natuurgebied. Vissers mogen daar niet meer vissen. We beschermen gebieden met veel kwetsbare vissoorten. En gebieden met veel koolstof in de zeebodem (want dat zijn aantrekkelijke zeebodems voor vissen).
- Er komen geen nieuwe viskwekerijen (een nieuwe vorm van bio-industrie). Bestaande viskwekerijen verdwijnen zo veel mogelijk.
- Het eten van vissen, schaaldieren en schelpdieren is niet nodig voor onze gezondheid. Gezonde vetzuren haal je ook uit algenolie en zeewier. Dat is beter voor het welzijn van vissen. En beter voor de natuur en de biodiversiteit. De EU informeert inwoners over betere plantaardige keuzes.
- We verbieden visserij op plekken waar het niet goed gaat met de vissoorten en de natuur onder water. En op plekken waar het aantal vissen afneemt. Zodat de natuur zich kan herstellen. We verbieden de vangst van paling, kabeljauw en bedreigde tonijnsoorten.
- Vissen worden na de vangst meteen bedwelmd aan boord van alle vissersschepen. Dan lijden vissen minder pijn.
- We stoppen met veel vistechnieken. Zoals technieken die de zeebodem beschadigen: boten met sleepnetten en diepzeevisserij. We verbieden ook boten die vissen onder stroom zetten.

Of drijvende visfabrieken en drijfnetten (drijvende muren waarin bijvoorbeeld bruinvissen komen vast te zitten en stikken).

- De EU controleert vissers streng. Bijvoorbeeld met camera's op de boot.
- Vissersboten die regels overtreden mogen niet meer uitvaren.
- De EU vermindert de bijvangst (vissen die ongewild worden gevangen) door bepaalde vistechnieken te verbieden.

De toekomst is plantaardig

De Partij voor de Dieren wil minder dierlijke en meer plantaardige producten. Want eten we meer plantaardig? Dan is er genoeg landbouwgrond om iedereen te voeden. Dan kunnen we zelfs grond teruggeven aan de natuur. Dat is in het belang van de dieren, de natuur en het milieu. Maar óók beter voor onze gezondheid. Hieronder lees je meer over onze plannen voor een plantaardige toekomst:

- De EU moedigt het ontwikkelen van plantaardige vervangers voor vlees, vis, zuivel en eieren aan.
- De EU geeft geen geld meer aan reclames voor vlees, vis en eieren en zuivel. De EU geeft juist geld om het eten van plantaardige producten aan te moedigen.
- De EU geeft zelf het goede voorbeeld en past het succesvolle project 'Carnivoor? Geef het door!' toe. EU-instellingen kopen 100% biologisch, duurzaam en plantaardig voedsel. Plantaardig eten wordt de standaard, in alle EU-landen.
- Scholen geven leerlingen gezonde maaltijden: 100% biologisch en plantaardig. We stoppen met schoolmelk in EU-landen. De EU helpt scholen bij het aanbieden van bijvoorbeeld groente, fruit, noten, zaden en peulvruchten.
- Ook ziekenhuizen en andere zorginstellingen in de EU bieden voortaan gezond, plantaardig en biologisch eten aan.

Een gezonde voedselkeuze

De Partij voor de Dieren wil goede informatie over plantaardige voeding. Over de voordelen ervan en over duurzame en gezonde keuzes. Want zonder goede informatie kun je niet kiezen. We willen een gezonde voedselomgeving. Zodat het ook makkelijker is om gezonde, betaalbare keuzes te maken. Hieronder lees je meer over onze plannen voor een gezonde voedselkeuze:

- Biologisch voedsel moet voor iedereen in de EU betaalbaar worden. Gezond, plantaardig voedsel wordt daarom goedkoper. Niet duurzaam gemaakt voedsel juist duurder. We schaffen de belasting (btw) op groente, fruit, granen, peulvruchten en noten af.
- Voedingsmiddelen krijgen een duidelijk etiket. Hierop staat hoe en waar het product is gemaakt. En hoeveel schade het maken heeft veroorzaakt aan het milieu.
- Op elk product staat ook of er iets in zit gemaakt van of door dieren. Als dat zo is, dan moet van elk dier te lezen zijn waar het is geboren, waar/hoe het opgroeide en waar/hoe het dier is gedood.
- We verplichten de Nutri-Score in alle EU-landen. Dit is een voedselkeuzelogo dat laat zien of een product een betere keuze is in vergelijking met een ander product. De Nutri-Score geeft de voedingswaarde van een product aan met een score. In kleur (groen tot donkeroranje) en met letters (A tot E). We verbeteren het logo op basis van onafhankelijk onderzoek.
- De EU stelt strenge regels op voor minder zout, suiker en vet in producten.
- We verbieden reclames gericht op kinderen. We verbieden ook reclames voor vlees, zuivel en fastfood in de openbare ruimte, in de media en op sociale media.

Stop het verspillen van voedsel

De Partij voor de Dieren wil het verspillen van voedsel tegengaan. De grootste voedselverspilling?

Het voeren van dieren met voedsel dat ook geschikt is voor mensen. Kostbaar voedsel wordt dus gebruikt als veevoer. We moeten landbouwgrond juist gebruiken om voedsel te telen voor mensen. Kortom: minder dierlijke en meer plantaardige producten eten. Hieronder lees je meer over onze plannen om het verspillen van voedsel te stoppen:

- We zorgen ervoor dat we in 2030 minstens 60% minder voedsel verspillen (in vergelijking met 2014). Er komen afspraken waar alle EU-landen zich aan moeten houden. In deze afspraken staan speciale doelen voor boeren, voedselbedrijven, supermarkten en restaurants.
- We produceren voedsel lokaal en regionaal. En we kopen het ook lokaal en regionaal. Dat zorgt voor minder voedselverlies.
- Supermarkten werken verplicht samen met plaatselijke voedselbanken. Dat gebeurt nu al in Frankrijk.
- We voorkomen het onnodig weggooien van eten. Bijvoorbeeld door betere informatie te geven over hoelang producten houdbaar zijn. Supermarkten moeten producten ook gewoon verkopen als ze er 'anders' uitzien. Zoals kromme komkommers.
- We helpen digitale platforms die het onnodig weggooien van voedsel willen voorkomen.
- De EU geeft goede voorlichting over het bewaren van voedsel. En over de houdbaarheid van voedsel. Zodat er veel minder eten onterecht in de vuilnisbak belandt.

Voorkomen is beter dan genezen

De Partij voor de Dieren wil de gezondheid en het welzijn van mens en dier beschermen. Dierziekten (zoönosen) bedreigen onze gezondheid. Dat werd duidelijk na uitbraken van vogelgriep, Q-koorts en corona. Het grootste deel van alle nieuwe infectieziekten bij mensen komt uit de vee-industrie. Omdat dieren daar heel dicht op elkaar zitten, kunnen ziekten zich snel verspreiden. Ook het gebruik van medicijnen (antibiotica) bij dieren is een risico. Want hierdoor ontstaan bacteriën die tegen antibiotica kunnen. En dat is een gevaar voor onze volksgezondheid. Hieronder lees je meer over onze plannen om de gezondheid van mensen en dieren te beschermen:

- De EU neemt maatregelen om uitbraken van dierziekten te voorkomen. Door de vee-industrie veel kleiner te maken. Door het vervoer van dieren over lange afstanden te verbieden. Door regionaal gezond en duurzaam voedsel te produceren. De EU ondersteunt projecten om dierziekten te bestrijden en snel te kunnen opsporen.
- We laten dieren uitzieken en herstellen bij een uitbraak van een niet-dodelijke dierziekte. Zieke dieren mogen niet zomaar worden gedood.
- We schieten geen dieren in het wild af om dierziekten te voorkomen. Gewonde dieren maken de kans op verspreiding van ziekten zelfs groter. De jacht op - en de handel in - wilde dieren moet stoppen.
- We laten het ecosysteem waarin wilde dieren leven met rust. Dieren in het wild krijgen voldoende leefruimte.
- Er komen strenge EU-regels voor het gebruik van medicijnen in de vee-industrie en in viskwekerijen.
- Het gebruik van mest kan een risico zijn voor onze volksgezondheid. Daar moet goed onderzoek naar worden gedaan. Want in mest kunnen schadelijke bacteriën zitten. Deze bacteriën kunnen zich verspreiden via de bodem en de lucht.
- We verbieden het gebruik van bestrijdingsmiddelen.



ALL

YOU

NEED

IS LESS

4.

Genoeg voor iedereen

**Een economie binnen de grenzen
van de planeet**

We maken meer (op) dan we nodig hebben. Meer voedsel. Meer spullen. Maar apparaten. Het zorgt voor meer groei en rijkdom bij mensen en bedrijven die al meer dan genoeg hebben. Het geld komt niet terecht bij diegene die het echt nodig heeft. Zo'n economie schaadt mensen, dieren, de natuur en het milieu. De Partij voor de Dieren wil daarom in Europa samenwerken aan een eerlijke economie: waar we allemaal beter van worden. Met meer gezonde lucht, meer schoon water en meer ruimte voor natuur. Een economie die het welzijn van mensen en dieren in de EU verbetert. En rekening houdt met wat de Aarde aankan. Dan is er genoeg voor iedereen: nu en in de toekomst.

Meer dan genoeg

Er is meer dan genoeg geld voor alles wat belangrijk is. Toch werken veel mensen elke week hard, terwijl ze weinig geld overhouden. Winsten gaan naar grote bedrijven en aandeelhouders. Zo'n economie van groeien, groeien, groeien maakt ons leven niet beter. Het is een oneerlijke economie die niet duurzaam is. Een economie die te veel verspilt. Zoals wegwerp-bekkers en telefoons die al snel te oud zijn. Apparaten die je niet kunt repareren en overbodige verpakkingen. We moeten minder grondstoffen gebruiken. Minder spullen kopen. En minder afval maken.

Verspil geen rijkdom

De EU verspilt onze rijkdom. Door geld te geven aan de fossiele industrie. Aan subsidies voor bedrijven met 'duurzame plannen' die niet echt duurzaam zijn. Door in onze leefomgeving bijvoorbeeld giftige sier-teelt toe te staan. En grote veestallen en landbouw voor veevoer. Dit gaat ten koste van de natuur in Europa en onze voedselzekerheid. Onze grondstoffen raken op, waardoor we afhankelijk zijn van landen buiten de EU. Intussen maken grote bedrijven en banken wel steeds hogere winsten.

Leefbare planeet doorgeven

Echte rijkdom? Dat is gezonde lucht, een vruchtbare bodem en schoon drinkwater. In vrede met elkaar samenleven en met de dieren om ons heen. Meer tijd doorbrengen met vrienden en familie. En meer genieten van de natuur. Dát maakt mensen gelukkiger. Een economie waarin we werken om te leven. En niet leven om te werken. Met de zekerheid dat niemand in armoede hoeft te leven. Het is pas echte rijkdom als we een prachtige, leefbare planeet kunnen doorgeven aan onze kinderen en klein-kinderen.

De vervuiler betaalt

De Partij voor de Dieren wil bouwen aan een economie van welzijn: een duurzame, eerlijke economie die onze planeet aankan. Met meer zekerheid voor mensen. En aandacht voor wat echt waardevol is. Een economie waarin we voor elkaar zorgen. En zuinig omgaan met de Aarde. Een economie zonder overbodige spullen. Maar met producten en diensten die écht iets bijdragen: aan goede zorg, onderwijs, gezondheid en persoonlijke ontwikkeling. We willen een economie waarin de grootste vervuilers (bedrijven) niet langer bepalen wat er gebeurt. Maar juist gaan betalen voor de kosten. Hieronder lees je meer over onze plannen voor een duurzame, eerlijke economie:

- We pakken problemen aan bij de bron: vervuilende bedrijven betalen voor de schade die ze veroorzaken. Ook de landbouw betaalt mee.
- We stoppen met alle fossiele subsidies. De EU geeft geen geld meer aan bedrijven en industrieën die olie, steenkool of aardgas maken of verkopen.
- De EU maakt strenge regels en doelen voor bedrijven die schade toebrengen aan het milieu. Hebben bedrijven in het verleden milieuschade veroorzaakt? Dan zijn ze ook verantwoordelijk voor het oplossen en herstellen van de schade.
- Grote bedrijven in de EU betalen meer belasting over hun winst: minstens 35%.
- De EU moet voorkomen dat bedrijven te groot en te machtig worden. Zoals in de technologie en de landbouw. En bij financiële bedrijven.

Welzijn staat centraal

De Partij voor de Dieren vindt oneindige groei van de economie onmogelijk. De Aarde kan niet meegroeien. Zo veel mogelijk van iets verkopen tegen een zo laag mogelijke prijs? Wie wordt daar beter van? Een groeiende economie betekent niet dat het goed gaat met de samenleving. Of dat het burgers gelukkiger maakt. Welvaart (rijkdom) moet niet vooropstaan in de EU, maar welzijn. Hieronder lees je meer over onze plannen voor een duurzame economie waarin welzijn centraal staat:

- We maken het verschil tussen arme en rijke mensen kleiner. EU-landen verdelen rijkdom eerlijker. Dan verdwijnt de economische ongelijkheid.
- We zijn voor een economie waarin we dingen lokaal en duurzaam maken. Met grondstoffen en producten die we hergebruiken (circulair). Dan is de schade voor het milieu en de natuur ook kleiner (ecologische voetafdruk).
- De EU zorgt voor eerlijke prijzen. Dat betekent prijzen inclusief de milieukosten (bijvoorbeeld door vervuiling tijdens het maken van producten).
- We houden rekening met wat de Aarde aankan bij het maken van nieuwe EU-regels en wetten voor de economie. En we houden rekening met biodiversiteit, dierenwelzijn en mensenrechten. Economische groei is niet langer het doel.
- De EU geeft extra geld voor duurzame, sociale bedrijven. Bijvoorbeeld om meer kennis, ideeën en ervaringen met elkaar te delen.

Wat betekent ecologische voetafdruk precies?

De ecologische voetafdruk is een schatting van hoeveel land en water nodig is om alles te maken dat jij nodig hebt om te leven. Of alle inwoners van een land of een werelddeel. Zoals voeding, spullen, kleding, vervoer en een huis. Kortom: hoeveel schadelijke invloed (voetafdruk) heeft dat op het milieu en de natuur? Europa moet zijn ecologische voetafdruk verkleinen. En vooral het milieu en de natuur herstellen. Met extra geld voor milieuvriendelijke oplossingen. Het vergroten en beschermen van de biodiversiteit. En het duurzamer, diervriendelijker en eerlijker maken van de manier waarop we spullen maken en verkopen. De Partij voor de Dieren vindt een economie gericht op welzijn belangrijk. Met bestaanszekerheid voor iedereen: in een gezonde en groene leefomgeving.

Gemaakt in de Europese Unie

De Partij voor de Dieren wil in Europa meer lokaal en duurzaam gemaakte spullen. Dat zorgt ook voor goede, zinvolle banen. Nu worden steeds meer producten die we kopen buiten de EU gemaakt. Dat is niet goed voor het milieu: producten leggen bijvoorbeeld duizenden kilometers af per boot of vliegtuig. En vaak zijn eisen op het gebied van milieu, dierenwelzijn en mensenrechten buiten Europa minder streng. Import van spullen maakt ons ook nog eens afhankelijk van andere landen. Hieronder lees je meer over onze plannen voor meer spullen gemaakt in de EU:

- We produceren in Europa spullen die echt nodig zijn. We maken deze spullen met respect voor mens, dier en milieu.
- We beschermen Europese bedrijven tegen oneerlijke concurrentie uit landen buiten de EU. Producten die we importeren moeten voldoen aan dezelfde eisen als producten gemaakt in de EU.
- EU-landen geven nationaal en regionaal het goede voorbeeld. Door 100% duurzame, eerlijke, lokale en diervriendelijke spullen in te kopen. Ook organisaties die deels van de overheid zijn moeten dit doen.
- Als de EU producten of diensten inkoop, kiest de EU voor duurzame, diervriendelijke en sociale bedrijven. Niet voor de laagste prijs.

Zuinig met grondstoffen

De Partij voor de Dieren wil zuinig omgaan met grondstoffen. Grondstoffen zijn op een bepaald moment op. En het uit de grond halen ervan, veroorzaakt schade aan milieu en ecosystemen. En het gaat ten koste van mensenrechten. We moeten dus zuinig zijn op wat we hebben aan hulpbronnen. En ze hergebruiken en terugwinnen. Hieronder lees je meer over onze plannen om zuinig om te gaan met grondstoffen:

- De EU maakt een actieplan voor een economie waarin we grondstoffen hergebruiken. We gebruiken minder hulpbronnen. En we zorgen voor minder afval. Hierover maakt de EU afspraken met EU-landen.

- We stellen strenge eisen aan de import van bepaalde grondstoffen. Het gaat hierbij om grondstoffen waarvan het winnen of maken ervan schadelijk is voor mensen(rechten), dieren, milieu en natuur.
- Bedrijven moeten het schenden van mensenrechten voorkomen en aanpakken. Net als het vervuilen van het milieu, het aantasten van dierenwelzijn en het verstoren van de biodiversiteit.
- We stellen strenge eisen aan duurzaamheid bij het winnen of maken van grondstoffen. Bedrijven onderzoeken verplicht wat de gevolgen zijn van hun grondstoffen en producten op mens, dier, klimaat en milieu. Ze laten ook zien welke materialen ze gebruiken. En waar de materialen vandaan komen.
- We beschermen de bodems van zeeën en oceanen. We verbieden diepzeemijnbouw en het halen van grondstoffen uit de ruimte.
- Europa gebruikt geen grondstoffen uit gebieden waar mensen worden onderdrukt. Of waar kinderarbeid is.
- Er komen strenge regels voor mijnbouwbedrijven. We beschermen de rechten van de lokale bevolking. En we beschermen de natuur en het milieu op die plekken.
- We verplichten bedrijven om zo min mogelijk verpakkingen te gebruiken die bestaan uit gemengde materialen. Want verpakkingen met gemengde materialen kunnen we niet hergebruiken.

Ontwerpen voor de toekomst

De Partij voor de Dieren wil dat spullen en apparaten langer meegaan. Nu maken veel grote bedrijven bewust producten die je al na 1 of 2 jaar moet vervangen. De EU moet bedrijven verplichten om te ontwerpen voor de toekomst: spullen met een langere levensduur. Dan hebben we ook minder grondstoffen nodig. En ontstaat er minder afval. Dat geldt bijvoorbeeld voor apparaten, meubels, kleding en gebouwen. Hieronder lees je meer over onze plannen voor ontwerpen voor de toekomst:

- We hergebruiken en repareren spullen vaker. Dat wordt betaalbaar voor iedereen. Deze duurzame reparaties zorgen voor duurzame banen. De EU moedigt de handel in tweedehands spullen aan. Net zoals ruilplatformen, deelplatformen en reparatiediensten (bijvoorbeeld Repair Cafés).
- Het recht op reparatie geldt voor alle apparaten en toestellen. We verlagen de btw op reparaties naar 0%. En op producten uit kringloopwinkels.
- De EU komt met een keurmerk voor levensduur en een keurmerk voor reparatie. Deze keurmerken bevatten informatie over de gebruiksduur van een product. En of ze te repareren zijn.
- De EU komt met strenge regels voor bedrijven om spullen duurzaam te ontwerpen. Zodat ze langer meegaan. Dat geldt bijvoorbeeld voor auto's, meubels en kleding. Deze spullen zijn ook vrij van schadelijke stoffen. En wat niet wordt verkocht? Dat mag niet worden verbrand, vernietigd of verkocht aan landen buiten de EU.
- De EU zorgt ook voor strenge eisen over de duurzaamheid van producten die van buiten Europa komen. Bijvoorbeeld via internetverkoop uit China.
- We werken in de industrie en de bouw voortaan met een materialenpaspoort. Hierin staat welke materialen worden gebruikt. Zodat we deze materialen ooit weer opnieuw kunnen gebruiken.
- Apparaten krijgen minstens 15 jaar software-updates. Dan kunnen we ze ook langer (veilig) blijven gebruiken.
- De EU moedigt het aan dat klanten een product gebruiken, maar een bedrijf eigenaar blijft van het product (leasen). Dan kan het bedrijf ook meer grondstoffen hergebruiken.

Dit moet betaalbaar en toegankelijk zijn voor iedereen.

- Kleren zijn geen wegwerpspullen. Modebedrijven moet zich houden aan strenge regels voor duurzaamheid. Ze mogen ook niet te vaak nieuwe kleding aanbieden.
- De EU verbiedt de verkoop van afvalproducten en giftige stoffen (om deze in andere landen goedkoop te laten verwerken).

Stop vervuiling met plastic

De Partij voor de Dieren wil dat plastic verdwijnt. Dit bijproduct van de gasindustrie en de olie-industrie vervuult de natuur. En draagt bij aan de klimaatcrisis. Plastic afval komt terecht op een enorme afvalberg. Of in zee met plasticsoep als gevolg: een opeenhoping van grote hoeveelheden plastic in oceanen en zeeën. Dieren raken erin verstrikt of slikken het door. Hieronder lees je meer over onze plannen om plastic tegen te gaan:

- De EU maakt een actieplan om plastic zwerfafval op land en in zeeën en oceanen te voorkomen. En te bestrijden.
- De EU breidt het verbod op wegwerpplastic uit. Wordt nog ergens plastic gebruikt? Dan moet dat gerecycled plastic zijn. We stoppen zoveel mogelijk met het gebruik van plastic als verpakking. De EU moedigt het gebruik van herbruikbare en hervulbare verpakkingen aan.
- De EU verplicht bedrijven die zwerfafval veroorzaken, bij te dragen aan het opruimen ervan.
- We verbieden het toevoegen van microplastics aan producten. Bijvoorbeeld aan verzorgingsproducten (cosmetica) en kunstmest.
- Fabrikanten en vervoerders moeten het vrijkomen van microplastics voorkomen bij het gebruiken van hun producten. Zoals bij autobanden.
- Er komen strenge regels voor het vervoer van grote containers met plastic over zee. Want dat gaat vaak verkeerd. Met vervuiling van stranden, havens en ecosystemen als gevolg.
- Verpakkingen worden herbruikbaar. In alle EU-landen komt statiegeld voor blikjes, plastic flesjes en andere drankverpakkingen.

Er komen ook genoeg plekken om deze verpakkingen in te zamelen.

- We verplichten bedrijven om meer gerecyclede plastics te gebruiken.

Geen misleiding door bedrijven

De Partij voor de Dieren wil niet dat bedrijven onterecht doen alsof ze duurzaam of diervriendelijk zijn (greenwashing). Veel bedrijven doen zich groener voor dan ze echt zijn. Bijvoorbeeld bij het maken van reclame voor hun producten. Hieronder lees je meer over onze plannen om deze misleiding - met onjuiste informatie - door bedrijven tegen te gaan:

- Bedrijven zetten geen informatie op etiketten die niet klopt. Ook in reclames en jaarverslagen mogen ze geen misleidende informatie gebruiken. Stelt een bedrijf bijvoorbeeld dat zijn product beter is voor het milieu dan een ander product? Dan moet het bedrijf dat kunnen aantonen met onafhankelijk onderzoek.
- De EU verbiedt reclames voor fossiele producten, dierlijke producten en wegwerpproducten. Bedrijven die meer dan 75% van hun winst verdienen met fossiele brandstoffen mogen geen reclame maken.
- Bedrijven mogen producten die schadelijk zijn voor onze gezondheid niet als 'groen' of 'duurzaam' verkopen.

Geen gevaarlijke stoffen

De Partij voor de Dieren wil snel een verbod op gevaarlijke stoffen. Zoals chemische stoffen die schadelijk zijn voor onze gezondheid. Stoffen die onze hormonen kunnen verstoren, of PFAS. Er is een EU-lijst met kankerverwekkende stoffen. Met stoffen die ons DNA kunnen beschadigen. En met stoffen die zich ophopen in ons lichaam en in de natuur. Zolang er giftige stoffen in producten terechtkomen, kunnen we grondstoffen ook niet hergebruiken. Er moet ook een betere controle komen op de gezondheidsrisico's: vóórdat bepaalde stoffen gebruikt mogen worden. Hieronder lees je meer over onze plannen voor een gifvrije omgeving om in te leven:

- De EU maakt een actieplan om sneller gevaarlijke stoffen te verbieden. Er komt extra geld voor dit actieplan. En EU-landen zetten extra mensen in.
- Op het gebied van chemische stoffen geldt: is één stof uit een groep vergelijkbare stoffen slecht voor mensen, dieren of het milieu? Dan verbieden we de hele groep chemische stoffen.
- De EU maakt strengere regels om vervuiling door chemische stoffen te voorkomen. We verbieden onnodig gevaarlijke stoffen. De veiligheid van stoffen wordt niet meer onderzocht met dierproeven.
- We verbieden PFAS. Zolang het verbod er nog niet is, verbieden we bedrijven om deze schadelijke stoffen uit te stoten in de lucht. Of te lozen in de bodem of het water.
- De EU verbiedt zo snel mogelijk alle stoffen die onze hormonen verstoren. Dat geldt ook voor producten met deze stoffen die we importeren.
- Zijn chemische stoffen in de EU verboden? Dan exporteren we ze ook niet naar landen buiten de EU.
- Bedrijven krijgen te snel een vergunning om zeer gevaarlijke stoffen te gebruiken. De EU maakt daar strengere regels voor. De gezondheid van burgers en hun leefomgeving staat hierbij centraal.
- Mensen hebben het recht om te weten wat ze kopen. Er komt daarom goede, eerlijke informatie over chemische stoffen in producten, materialen en afval.

Wie beoordeelt in de EU of een stof gevaarlijk is?

Chemische stoffen, landbouwgif en genetisch gemanipuleerde gewassen kunnen gevaarlijk zijn voor mensen, dieren en de natuur. Het is daarom belangrijk dat we goed kijken naar de risico's: vóórdat bepaalde stoffen gebruikt mogen worden. Nu toetsen bedrijven dat vaak zelf, met eigen onderzoek. Het Europees Agentschap voor chemische stoffen (ECHA) en de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid (EFSA) bepalen dan of een stof gebruikt mag worden. De Partij voor de Dieren wil dat onafhankelijke onderzoekers voortaan stoffen toetsen. Het bedrijf dat een vergunning aanvraagt, betaalt deze onafhankelijke keuring. Alle informatie over zo'n keuring moet toegankelijk zijn voor iedereen.

Zorg voor iedereen

De Partij voor de Dieren wil dat de gezondheid van alle mensen voorop staat. Want hoe waardevol een goede gezondheid is, dat weten we allemaal. Toch is de manier waarop we met dieren omgaan gevaarlijk voor onze volksgezondheid. Dat liet de coronacrisis wel zien. We moeten daarom anders omgaan met dieren en de natuur. Zodat nieuwe virussen niet overspringen van dier op mens. En we nieuwe infectieziekten voorkomen. De EU moet onze gezondheid beter beschermen. Voorkomen is beter dan genezen. Nu is onze leefomgeving ongezond. Door vervuilde lucht. Door te veel goedkoop, ongezond eten (fastfood). Door landbouwgif en te veel dieren in de vee-industrie. We willen een gezonde samenleving in Europa. Met goede zorg en aandacht voor iedereen. Hieronder lees je meer over onze plannen voor betere zorg voor iedereen:

- De EU verbetert de gezondheid van mensen, dieren én het milieu.
- De EU treedt streng op tegen ziekmakers zoals de vee-industrie, fastfoodrestaurants en vervuilende fabrieken.
- De EU maakt de landbouw en de tuinbouw gifvrij. Zodat we de gezondheid van boeren, omwonenden en consumenten beter beschermen.
- De EU ondersteunt dierproefvrij onderzoek naar nieuwe behandelingen en medicijnen.
- De EU geeft extra geld om ziekten zoals long covid en Q- koortsvermoeidheidssyndroom aan te pakken.

- De EU zorgt ervoor dat prijzen van medicijnen betaalbaar blijven. Medicijnen moeten ook voor iedereen toegankelijk zijn.
- Als dat nodig is voor de volksgezondheid, dan komen bepaalde medicijnen beschikbaar voor elke burger. En kunnen ze voor inwoners worden gemaakt. Eventuele 'rechten van eigendom' van farmaceutische bedrijven gelden dan niet.
- De Europese Commissie geeft eerlijke informatie over afspraken die ze maken met bedrijven. Bijvoorbeeld over de afspraken over coronavaccins.
- De EU moedigt een gezonde leefstijl aan. Want voorkomen is beter dan genezen.
- Het krijgen van zorg in verschillende EU-landen moet makkelijker en toegankelijker.
- De EU onderzoekt de voordelen voor de gezondheid en het milieu als drugs legaal worden.
- De EU ondersteunt onafhankelijk onderzoek naar de therapeutische en medische werking van geestverruimende middelen in de gezondheidszorg.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

De Partij voor de Dieren wil dat bedrijven in de EU maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO). En rekening houden met mensenrechten, de natuur en het milieu. De EU moet hierover strenge regels en afspraken maken. Zodat bedrijven internationaal hun verantwoordelijkheid nemen. Hieronder lees je meer over onze plannen voor maatschappelijk verantwoord ondernemen:

- Er komen EU-wetten voor internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen (IMVO) Dit verplicht bedrijven om het schenden van mensenrechten (inclusief kinderrechten) aan te pakken. Net als milieuvervuiling, aantasting van dierenwelzijn en verlies van biodiversiteit. Ook moeten bedrijven bijdragen aan het herstellen van de schade die ze hebben veroorzaakt.
- De EU zorgt ook voor internationale afspraken voor bedrijven die werken in landen buiten de EU. Bijvoorbeeld tijdens gesprekken over een VN-verdrag ‘mensenrechten en bedrijfsleven’.
- Het winnen van grondstoffen moet ook lokale gemeenschappen voordelen opleveren.
- Het beschermen van het milieu, het klimaat, de dieren en de mensenrechten is belangrijker dan de winsten van de fossiele industrie. Of de winsten van andere vervuilende bedrijven.
- Bedrijven maken een klimaatplan. Hierin staat wat ze doen om schade aan milieu en natuur te voorkomen. En wat ze doen voor dierenwelzijn en mensenrechten.
- Bedrijven - met contacten - in landen waar oorlogen of conflicten zijn, moeten verplicht de mensenrechten en de natuur respecteren.
- We beschermen de leefomgeving van oorspronkelijke volken en lokale gemeenschappen.
- De EU geeft het goede voorbeeld door in 2030 100% duurzaam, eerlijk en diervriendelijk in te kopen. Dat moet ook gelden voor bedrijven.
- Bedrijven laten zien waar hun producten en materialen vandaan komen. En hoe ze zijn gemaakt.
- Alle afspraken en maatregelen voor maatschappelijk verantwoord ondernemen gelden voor alle bedrijven in de EU. Ook voor internationaal werkende bedrijven en financiële bedrijven.

- De EU steunt sociale ondernemingen. Zoals bedrijven waar jongeren werken met een arbeidsbeperking.

Geen verwoestende handel

De Partij voor de Dieren wil betere handelsverdragen. Bij een handelsverdrag spreken landen en bedrijven onderling af om producten en diensten aan elkaar te verkopen. Dit levert vaak alleen maar veel geld op voor grote bedrijven (omdat zij goedkoop kunnen werken). Kleine, lokale ondernemers - overal ter wereld - hebben er geen voordeel van. Hieronder lees je meer over onze plannen voor betere afspraken over handel:

- De EU moet betere handelsafspraken maken. Afspraken die rekening houden met onze bestaanszekerheid, het klimaat, de biodiversiteit, de volksgezondheid, mensenrechten en dierenrechten en regionale landbouw.
- We zijn tegen handelsverdragen die geen rekening houden met mensen, dieren, het milieu, de natuur en het klimaat. Zoals afspraken waardoor het regenwoud (Amazone) in Brazilië wordt verwoest. En mensen en dieren worden verdreven. De EU onderhandelt daarom niet meer met onder andere Brazilië en Argentinië over het verwoesten van de Amazone. De EU stopt ook met andere handelsverdragen. Zoals afspraken met Thailand, Nieuw-Zeeland en Australië.
- We zijn voor internationale afspraken om de economie groener, eerlijker en diervriendelijker te maken.
- Producten die we invoeren in de EU voldoen aan strenge eisen. Deze eisen - milieu en dierenwelzijn - zijn hetzelfde als voor producten gemaakt binnen de EU. Zo beschermen we boeren en andere producenten tegen oneerlijke concurrentie uit landen buiten de EU.
- Bij gesprekken over handelsafspraken krijgen plaatselijke organisaties en volken meer invloed. We nemen alleen besluiten mét ze.
- Handelsafspraken gaan pas door als alle EU-landen akkoord zijn. Bij handelsverdragen hebben nationale en lokale volksvertegenwoordigers vaak minder invloed. Dat moet anders.

- De Tweede Kamer in Nederland en het Europees Parlement moeten onderhandelingen over handelsverdragen beter kunnen controleren.
- De EU trekt zich terug uit oude afspraken over energie uit fossiele brandstoffen.
- De EU onderhandelt niet meer met Indonesië over het zogenaamde CEPA-verdrag. Dit verdrag is een ramp voor de natuur en de oorspronkelijke bevolking, zoals de West-Papoeas.

Strengere regels voor banken

De Partij voor de Dieren wil dat banken bijdragen aan de omslag naar een duurzame economie. Zonder geld van financiële bedrijven is dat anders niet mogelijk. Veel van deze bedrijven zijn nu alleen maar bezig met winst maken. En snel geld verdienen op de korte termijn. De EU moet afspraken maken met financiële bedrijven voor de lange termijn. Hieronder lees je meer over onze plannen voor betere afspraken met banken over een duurzame economie in de toekomst:

- De EU maakt duidelijke regels voor banken. Over geld investeren in klimaatdoelen. En geld investeren in het duurzaam en diervriendelijk maken van de Europese economie. Investeren in gas, kernenergie, biomassa en de vee-industrie is niet duurzaam.
- Bankens zorgen voor grote geldreserves. Zodat ze nooit in betalingsproblemen komen. Te grote banken splitsen we op.
- De EU stopt handelaren die geld willen verdienen met handelen in voedselprijzen en energieprijzen.
- Bankens en beleggingsplatforms mogen geen risico's nemen waardoor klanten geld kwijtraken.
- We ondersteunen het maken van afspraken over cryptoplatforms. Zodat we de duurzaamheid van cryptogeld (een vorm van digitaal geld) kunnen verbeteren.
- De EU zorgt voor bankenbelastingen en belastingen op financiële handelingen. We verdelen de opbrengsten onder EU-landen.
- De EU verbiedt financiële bedrijven om te investeren in wapens en de fossiele industrie. En in andere projecten die slecht zijn voor natuur en milieu.

Er komen bij investeringen strenge regels wat betreft mensenrechten, dierenwelzijn en klimaat.

Eerlijk belasting betalen

De Partij voor de Dieren wil dat iedereen in de EU eerlijk belasting betaalt. Dat gebeurt op dit moment nog niet. Want grote bedrijven doen er alles aan om zo min mogelijk belasting te betalen (belastingontwijking). De EU moet dit aanpakken. Hieronder lees je meer over onze plannen om grote bedrijven eerlijk belasting te laten betalen:

- De EU maakt minder afspraken over belastingtarieven tussen grote bedrijven en landen onderling.
- De EU werkt samen met andere organisaties in EU-landen bij het aanpakken van belastingontwijking.
- Internationale bedrijven moeten laten zien hoeveel belasting ze betalen in elk land waar ze actief zijn.
- Belastingparadijzen zijn landen die met bedrijven afspraken maken om 0% belasting te betalen. Ook Nederland is zo'n belastingparadijs. De lijst met belastingparadijzen wordt uitgebreid, ook met EU-landen. Er volgen boetes voor landen op deze lijst.
- De EU moedigt groene belastingafspraken tussen EU-landen aan. En er komt juist extra belasting voor producten die het milieu vervuilen. Of voor producten die dieronvriendelijk zijn. De opbrengsten uit deze belastingen gebruiken we om de economie te verduurzamen. En om mensen te helpen die in armoede leven.
- Grote techbedrijven moeten eerlijk belasting betalen. Bijvoorbeeld door belasting te heffen op digitale diensten.
- Is een bepaalde uitvinding gedaan met behulp van subsidies (en dus met belastinggeld)? Dan wordt zo'n uitvinding publiek eigendom. Zodat iedereen gebruik kan maken van de uitvinding.



5.

Demo- cratie: groen en transparant

De kracht van burgers centraal

Een veilige, gezonde leefomgeving, dat willen we voor iedereen. Voor mensen én voor dieren. Een leefomgeving zonder misbruik, honger en geweld. De Europese Unie is verantwoordelijk voor zo'n groene, eerlijke en diervriendelijke wereld. De EU moet dan wel transparant en democratisch zijn. Want nu neemt de EU vaak beslissingen zonder burgers goed te informeren. Het moet voortaan duidelijker zijn hoe beslissingen worden gemaakt. En burgers moeten kunnen meebeslissen over hun toekomst.

Meer samenwerking

De Partij voor de Dieren wil meer samenwerking tussen EU-landen. Samen moeten we zorgen voor een leefbare Aarde. En klimaatproblemen oplossen. Oorlogen voorkomen. En minder grondstoffen gebruiken dan we nu doen. De EU moet vooroplopen (verantwoordelijkheid nemen) en zorgen voor een veilige en gezonde, duurzame toekomst voor mensen en dieren. Een toekomst waarin we aandacht hebben voor elkaar. En niet alleen maar aandacht voor economische groei. De belangen van mensen, dieren, natuur en milieu moeten juist centraal staan. Net als de rechtsstaat, de democratie en de vrijheid om te zeggen wat je vindt.

De EU luistert

Burgers en maatschappelijke organisaties krijgen meer macht. Nu vinden veel belangrijke beslissingen in Europa plaats achter gesloten deuren. Het is dan onduidelijk wie uiteindelijk iets beslist: de vee-industrie en grote internationale bedrijven? Een sociale en rechtvaardige EU luistert naar burgers. Elk EU-land maakt daarom zelf de meeste regels en afspraken, op nationaal niveau. Bijvoorbeeld over gezondheidszorg of defensie. De EU regelt wat nodig is voor alle EU-landen. Zoals de aanpak van de klimaatcrisis en de natuurrisis. En het beschermen van de rechten van mensen en dieren. De EU komt ook op tegen onrecht binnen en buiten Europa.

Een democratische EU

De Partij voor de Dieren wil meer controle bij belangrijke besluiten van de EU. Gesprekken over nieuwe EU-wetten zijn niet transparant: het is voor burgers en maatschappelijke organisaties niet duidelijk wie wat beslist, en waarom. Dat moet anders. We willen goede controle bij de beslissingen die de EU neemt. De rechten van mensen, dieren, natuur en milieu moeten hierbij altijd centraal staan. Hieronder lees je meer over onze plannen voor een democratische EU:

- Burgers in Europa krijgen meer invloed. Ze moeten ook wetsvoorstellen kunnen indienen.
- Stemmingen van EU-ministers (Raad van Ministers) worden openbaar. En voor iedereen (online) live te volgen.

- Ministers laten hun nationale overheid vóór een stemming weten welke keuze ze maken. Nationale parlementen - zoals de Tweede Kamer - kunnen dan nog ingrijpen.
- Gesprekken en onderhandelingen over EU-wetten worden openbaar. En voor iedereen (online) live te volgen.
- De vergaderingen van de 27 commissarissen in de EU worden openbaar.
- Elke stem moet tellen. We verzetten ons tegen het invoeren van kiesdrempels (een minimum aantal stemmen) bij de verkiezingen voor het Europees Parlement.
- We verlagen de leeftijd om te mogen stemmen voor het Europees Parlement: naar 16 jaar.
- De EU krijgt geen nieuwe taken en bevoegdheden. De EU moet eerst democratischer, beter controleerbaar en transparanter zijn. Burgers in elk EU-land moeten hierover hun mening kunnen geven (via een referendum).
- Besluiten in de EU over samenwerkingen met andere landen in de wereld worden gezamenlijk genomen. Alle EU-landen moeten dan akkoord zijn. Bij overtredingen van mensenrechten beslist een meerderheid van landen. Zodat bijvoorbeeld een EU-land als Hongarije niet kan voorkomen dat de EU straffen oplegt aan Rusland. Of geen steun kan geven aan Oekraïne.
- De EU treedt hard op tegen ecocide (het beschadigen of vernietigen van ecosystemen). En tegen het schenden van mensenrechten en dierenrechten. De EU bestraft landen die zich niet houden aan de afspraken hierover (gesteund door een meerderheid van EU-landen).
- De EU bestraft EU-landen die zich niet houden aan grondrechten.

Een onafhankelijke EU

De Partij voor de Dieren wil dat de EU opkomt voor de belangen van burgers. En niet voor de belangen van grote bedrijven. Nu hebben internationale bedrijven te veel invloed op de keuzes die de EU maakt. Bijvoorbeeld dankzij vertegenwoordigers van bedrijven (lobby). De EU moet altijd transparant en onafhankelijk zijn. Hieronder lees je meer over onze plannen voor een onafhankelijke EU:

- Commissarissen zijn onafhankelijk. Ze mogen geen belangen hebben bij bedrijven of bepaalde bedrijfstakken. Na hun werk bij de EU mogen ze 5 jaar lang niet werken (als lobbyist) voor een bedrijf of bedrijfstak. Of ander werk doen dat in strijd is met hun eerdere werk als commissaris.
- Er komen strengere regels voor leden van het Europees Parlement. Leden mogen bijvoorbeeld niet meedoen aan onderhandelingen als ze zelf (financieel) betrokken zijn bij een bedrijf of bedrijfstak.
- We verbieden de toegang tot Europese instellingen voor mensen of organisaties die namens de fossiele industrie keuzes willen beïnvloeden. Voor commissarissen, leden van het Europees Parlement en ambtenaren geldt: wie met wie praat (en waarover) wordt openbaar.
- Er komt een overzicht van alle contacten tussen bedrijven en organisaties (die invloed willen uitoefenen op beslissingen) en de EU.
- Leden van het Europees Parlement krijgen geen vergoeding van bedrijven of organisaties. Ook niet voor werktripjes. Ze krijgen hetzelfde salaris als het gemiddelde salaris van leden van volksvertegenwoordigers in EU-landen.
- We willen echte openheid als de EU beslissingen neemt en wetten maakt. Burgers en organisaties moeten inzicht krijgen in voorstellen en besluiten. Belangrijke informatie wordt openbaar. Er wordt ook duidelijk gemaakt wie op welk besluit invloed heeft gehad.
- Er komen strenge regels voor het benoemen van EU-ambtenaren en EU-medewerkers. Hiermee voorkomen we dat mensen verschillende belangen hebben.

Inspraak voor iedereen

De Partij voor de Dieren wil burgers meer invloed geven bij beslissingen in de EU. Dan krijgen ze ook meer vertrouwen in de Europese overheid en in de democratie. We zijn bijvoorbeeld vóór het Europees burgerinitiatief. Burgers kunnen dan zelf voorstellen doen. Of belangrijke onderwerpen inbrengen. Dan kunnen we het vertrouwen in de politiek terugwinnen. Hieronder lees je meer over onze plannen voor meer vertrouwen in de EU en meer inspraak voor iedereen:

- Heeft een succesvol burgerinitiatief meer dan 1 miljoen handtekeningen? Dan bepaalt dat altijd het standpunt (de mening) van het Europees Parlement. En leidt het tot actie en wetsvoorstellen van de Europese Commissie. Het (onder)tekenen van zo'n initiatief wordt makkelijker voor burgers.
- Europese burgers krijgen meer invloed. Bijvoorbeeld bij het voorstellen van nieuwe wetten. En bij beslissingen over oplossingen voor problemen. De EU vraagt vaker advies van Europese burgers via een burgerraad en burgerpanels. In deze burgerraden en panels zitten allerlei verschillende mensen uit de samenleving.
- De mening van burgers is net zo belangrijk als de mening van bedrijven.
- De EU bewaakt het recht van burgers om te demonstreren.

Een leefbaar en betaalbaar Europa

De Partij voor de Dieren wil EU-geld uitgeven aan goede dingen. Voor alle EU-plannen in de periode 2021-2027 is meer dan 2.000 miljard euro beschikbaar. Heel veel geld dat vaak wordt besteed aan verkeerde zaken. Zoals aan subsidies voor de landbouw en de visserij. We willen een leefbaar en betaalbaar Europa. De EU moet geld uitgeven aan wat in het belang is van álle mensen en dieren in de EU. Hieronder lees je meer over onze plannen voor een leefbaar en betaalbaar Europa:

- We stoppen met subsidies aan vervuilende en verwoestende Europese landbouw en visserij. We gebruiken het geld juist om natuur te herstellen. En om boeren en vissers te helpen bij het omschakelen naar duurzame, plantaardige en biologische landbouw.
- Leden van het Europees Parlement gaan elke maand van Brussel (België) naar Straatsburg (Frankrijk). Dat is onnodig kostbaar en zorgt voor extra uitstoot van gassen. Ze blijven daarom voortaan op één vaste plek: Brussel.
- De EU geeft niet nóg meer geld uit. De EU besteedt het beschikbare geld in het belang van mensen, dieren, natuur, milieu en klimaat. Ongebruikt geld gaat terug naar EU-landen.
- EU-geld gaat niet naar projecten die schadelijk zijn voor het klimaat. Er komen strenge eisen aan subsidies. Bijvoorbeeld over dierenwelzijn en duurzaamheid.
- Het hoge salaris van veel Europese ambtenaren gaat omlaag. Duizenden Europese ambtenaren verdienen nu nog meer dan de Nederlandse minister-president.
- Er komen niet meer landen bij de eurozone. In de eurozone zitten alle landen met de euro als wettelijk betaalmiddel.
- EU-landen zijn met elkaar verbonden; maar ze zijn niet samen verantwoordelijk voor de schuld van een afzonderlijk EU-land.
- EU-landen blijven op nationaal niveau besluiten nemen. Bijvoorbeeld over het openbaar vervoer in een land. Of over de voorziening van water en energie.

De EU mag landen niet dwingen om hun natuurlijke hulpbronnen - zoals gas in Groningen - uit de grond te halen en te verkopen.

- EU-landen blijven verantwoordelijk voor hun eigen inkomsten (belastingen) en uitgaven.

Gelijke kansen voor iedereen

De Partij voor de Dieren is tegen racisme, discriminatie en uitsluiting. Toch komt het nog vaak voor in Europa. Bewust en onbewust. Daar moeten we tegen blijven strijden. Want iedereen moet gelijke kansen krijgen. En zich vrij en veilig kunnen voelen. De EU moet opkomen voor álle burgers. De EU moet onze rechten beschermen. Zoals het recht om je eigen keuzes te maken. Het recht op controle over je eigen leven en lichaam. Het recht om te houden van wie jij wilt. En het recht te geloven wat jij wilt. Zodat je kunt zijn wie je wilt zijn. Hieronder lees je meer over onze plannen voor gelijke kansen voor iedereen:

- De EU bestrijdt alle vormen van discriminatie tussen mensen. Bijvoorbeeld discriminatie op basis van afkomst, gender, leeftijd, beperking, uiterlijke kenmerken, geloof of seksuele geaardheid. De EU geeft zelf het goede voorbeeld en behandelt alle burgers gelijk.
- We treden hard op tegen discriminatie met strenge wetten. De EU geeft ook voorlichting over de verschillen tussen mensen.
- De EU komt op voor mensen van verschillende seksen of seksuele voorkeuren. Dat geldt ook voor mensen van andere culturen of geloven. Er komt ook aandacht voor transgender, intersekse of non-binaire personen (personen die zich geen man of vrouw voelen).
- We zorgen voor online veiligheid. We straffen hard bij digitaal pesten. En bij discriminatie of racisme op sociale media.
- De EU stimuleert gelijke kansen voor iedereen: op de arbeidsmarkt, in openbare besturen, in de politiek en in de sportwereld.
- De EU zorgt voor meer mensen van kleur, vrouwen en lhbtqia+'ers in Europese topfuncties. We zijn ook voor meer mensen van kleur, vrouwen en lhbtqia+'ers in bestuursorganen, raden van bestuur en in de politiek.

- De EU zet zich in voor een eerlijke beloning. Iedereen moet voor hetzelfde werk ook hetzelfde betaald krijgen.
- De EU zorgt voor een toegankelijke samenleving en arbeidsmarkt voor iedereen.
- Er komt een plan voor meer rechten voor ouderen en mensen met een beperking. Ze krijgen makkelijker toegang tot gebouwen van de overheid. En tot scholen, openbare instellingen en het openbaar vervoer.
- De EU zorgt ervoor dat alle EU-landen voldoen aan het VN-Verdrag over rechten voor mensen met een handicap. Mensen met een handicap praten altijd mee bij het maken of verbeteren van plannen.
- We beschermen werknemers uit landen buiten de EU (arbeidsmigranten) tegen misbruik. Vaak leven ze in slechte omstandigheden. En doen ze zwaar en gevaarlijk werk voor een laag loon.

Steun de regenbooggemeenschap

De Partij voor de Dieren wil lhbtqia+-mensen beter beschermen (de regenbooggemeenschap). Mensen van verschillende seksen of seksuele voorkeuren hebben dezelfde rechten en vrijheden als iedereen. Hieronder lees je meer over onze plannen om ervoor te zorgen dat we aandacht hebben voor ieders behoeften:

- De overheid komt op voor mensen van verschillende seksen of seksuele voorkeuren (lhbtqia+).
- De EU maakt een document waarin de rechten van lhbtqia+-mensen staan beschreven.
- De EU investeert meer geld in steun voor lhbtqia+-organisaties in landen waar deze mensen onderdrukt worden. Zoals in Centraal-Europa en Oost-Europa. Ook zorgt de EU voor noodhulp als dat nodig is.
- De EU geeft voorlichting om discriminatie of uitsluiting van lhbtqia+-mensen tegen te gaan. De EU zet zich in om geweld tegen lhbtqia+-mensen te voorkomen en te bestrijden.
- Alle EU-landen moeten discriminatie of uitsluiting van lhbtqia+-mensen voorkomen en bestrijden. Deze bescherming geldt ook voor mensen van andere culturen of geloven.

En voor transgender, intersekse of non-binaire personen (personen die zich geen man of vrouw voelen).

- We bestraffen EU-landen hard als ze plekken aanwijzen waar lhbtqia+-mensen niet mogen komen.
- EU-landen stoppen met het vermelden van je geslacht. Bijvoorbeeld in officiële documenten zoals het paspoort.
- EU-landen erkennen elke burgerlijke staat: ook als je getrouwd bent met iemand van hetzelfde geslacht.
- Elk koppel krijgt in de EU dezelfde rechten als een koppel man/vrouw. Dat geldt ook voor vormen met meerdere mensen. En bij de adoptie van kinderen.
- We verbieden het verplicht onvruchtbaar maken van transgender personen.
- Er komt een databank in Europa van gegevens van spermadonoren en eiceldonoren. Dat is in het belang van donorkinderen. We houden bij hoe vaak iemand doneert en in welke landen.
- De EU maakt een wet voor meer rechten voor draagmoeders. Vrouwen die zwanger zijn voor een ander mogen niet uitgebuit worden.
- De EU beschermt intersekse kinderen tegen behandelingen die medisch gezien niet nodig zijn. Ze moeten zélf kunnen bepalen wat er met hun lichaam gebeurt.

Steun en bescherm journalisten

De Partij voor de Dieren wil dat journalisten (de media) onafhankelijk en veilig kunnen werken. In Europa en in de rest van de wereld. Journalisten doen verslag van het nieuws. Ze controleren de machthebbers. Dat is nodig voor een goede democratie. En het voorkomt nepnieuws. Hieronder lees je meer over onze plannen om journalisten te steunen en te beschermen:

- De EU zet zich in voor vrije, onafhankelijke media. Zonder bemoeienis van de politiek.
- Er komt extra geld voor onderzoek door journalisten. Met aandacht voor onderwerpen zoals duurzaamheid, inclusie en diversiteit.
- Journalisten krijgen eerlijk betaald als hun werk wordt gebruikt. Bijvoorbeeld door Google.

- Aanbieders van kunstmatige intelligentie (AI) moeten laten weten hoe ze gebruik maken van het materiaal van anderen.

Onderwijs, kennis en cultuur

De Partij voor de Dieren wil dat iedereen in Europa goed onderwijs krijgt. Goed en toegankelijk onderwijs is de basis voor een vrije, sociale samenleving. Jezelf een leven lang kunnen ontwikkelen, dat vinden we belangrijk. Met gelijke kansen voor iedereen. Nu kunnen nog 20% van de werkenden in de EU niet goed genoeg lezen, schrijven en rekenen. We willen ook meer aandacht voor cultuur. Want cultuur zorgt voor vernieuwing en verbinding. Hieronder lees je meer over onze plannen voor onderwijs, kennis en cultuur:

- EU-landen zorgen voor goed en toegankelijk onderwijs voor alle kinderen en jongeren.
- Grote (internationale) bedrijven hebben geen invloed op de inhoud van onderwijs en wetenschappelijk onderzoek. De EU zorgt voor onafhankelijke universiteiten: onderzoek wordt niet betaald door bedrijven.
- Resultaten van wetenschappelijk onderzoek worden openbaar en toegankelijk voor iedereen.
- De EU moedigt op het gebied van cultuur de samenwerking aan tussen landen. Net als de samenwerking met internationale organisaties. Kunstenaars krijgen eerlijk betaald voor hun werk.
- Iedereen moet kunnen genieten van kunst, cultuur en erfgoed. Dat zorgt voor nieuwe ideeën en verandering. De EU betreft de creatieve sector ook bij het bedenken van nieuwe oplossingen voor bijvoorbeeld de klimaatcrisis of de natuurcrisis.
- De EU geeft geld voor projecten op het gebied van film, kunst en de rest van de creatieve sector.
- De EU zorgt voor goede vertalingen van boeken (literatuur). En voor het online opslaan van boeken.
- De EU helpt landen bij het beschermen van cultureel erfgoed. Zoals monumenten. Of belangrijke vindplaatsen in het landschap die iets vertellen over de geschiedenis.

- Tot cultureel erfgoed behoren geen zaken die het welzijn van dieren, natuur of milieu aantasten. Zoals stierenvechten en de productie van eendenlever (foie gras).
- De EU zorgt voor betere rechten voor makers van bijvoorbeeld films en muziek. Verdienen bedrijven (online) geld aan films of muziek? Dan betalen ze een deel van de winst aan de makers.

Privacy is niet te koop

De Partij voor de Dieren wil dat burgers vrij kunnen leven in een wereld met steeds meer digitale technologie. Dankzij technologie komen we bijvoorbeeld sneller in contact met elkaar. Kunnen we kennis delen. Werken we makkelijker vanuit huis. En hebben we altijd toegang tot veel informatie. Maar technologie kan ons ook bedreigen. Zo verzamelen bedrijven online allerlei informatie over burgers. Terwijl privacy heel belangrijk is: niet iedereen hoeft alles van ons te weten. Hieronder lees je meer over onze plannen voor een veilige digitale wereld:

- De EU beschermt persoonsgegevens van EU-burgers. Onze privacy moet veilig zijn bij alle digitale systemen. De EU zorgt daarom voor goede beveiliging van persoonlijke gegevens. Ook van gegevens die online worden verzameld.
- Internetbedrijven verzamelen zo min mogelijk (persoons)gegevens van burgers.
- De EU verbiedt het doorverkopen van digitale gegevens door internetbedrijven.
- Persoonlijke gegevens verzamelen en opslaan: dat mag alleen als je hiervoor toestemming geeft. Weigeren is altijd een optie.
- Burgers krijgen informatie over welke gegevens zijn opgeslagen. Ze kunnen deze gegevens makkelijker laten verwijderen.
- Er worden geen vingerafdrukken, DNA of gezichtsafbeeldingen opgeslagen van mensen. Alleen als dat nodig is voor justitie.
- Bedrijven moeten het laten weten als gegevens van burgers digitaal zijn gestolen (datalek).
- De EU voorkomt spionage door andere landen. Veiligheidsdiensten mogen niet zomaar informatie over burgers opvragen bij bedrijven.

Of in iemands computer zoeken. Alleen als de rechter dat bepaalt. We moeten veiligheidsdiensten goed controleren. Ze mogen bijvoorbeeld niet zomaar telefoons afluisteren. Of gegevens van onschuldige burgers bewaren.

- De EU controleert of nieuwe projecten en wetten voldoen aan de eisen van privacy.
- Bankgegevens en betaalgegevens van burgers zijn en blijven vertrouwelijk.
- Gegevens uit clouddiensten moeten binnen de EU opgeslagen worden in een datacentrum. Een clouddienst is een dienst waarbij je bijvoorbeeld via internet bij je bestanden kunt. De bestanden staan dan niet meer op je eigen computer.
- IT-diensten die voor de EU belangrijk zijn brengen we onder bij Europese bedrijven. Of worden in eigen beheer genomen.
- De EU beschermt de privacy van demonstranten. Het controleren van identiteitsbewijzen mag niet volgens het demonstratierecht, het recht op privacy en het recht op gegevensbescherming.
- Burgers hebben recht op vrij internet. Zonder filters, blokkades of het opslaan en doorverkopen van gegevens door bedrijven.
- Zelflerende systemen zijn computers die besluiten nemen over mensen. Zonder dat mensen daarbij betrokken zijn of invloed kunnen uitoefenen. Dit soort systemen moeten voldoen aan strenge eisen op het gebied van privacy. De EU controleert ook of deze systemen niet discrimineren.
- Bij het ontwikkelen van kunstmatige intelligentie (AI) vinden controles plaats. Bijvoorbeeld over veiligheid. Dat geldt ook voor bestaande systemen.
- Is iets gemaakt door AI? Dan is dat makkelijk te herkennen dankzij een logo of een beeldmerk. En maakt AI iets in de stijl van bestaande kunstenaars? Dan krijgen de oorspronkelijke makers een passende vergoeding.
- Er komen strenge eisen op het gebied van duurzaamheid voor de ICT-sector. Dat geldt ook voor datacenters die veel energie en water verbruiken.

Wat is kunstmatige intelligentie (AI) eigenlijk?

Kunstmatige intelligentie (AI) is het denkvermogen waarmee computerprogramma's en apparaten zelfstandig problemen kunnen oplossen. Deze ontwikkeling gaat de laatste jaren snel. Het moment dat AI slimmer is dan de mens komt steeds dichterbij. Daarom moeten we voorzichtig omgaan met het ontwikkelen van AI-systemen. De Partij voor de Dieren wil internationaal samenwerken bij het bedenken van oplossingen om AI veilig te gebruiken.

- De EU moedigt het gebruik van veilige computerprogramma's aan die geen eigendom zijn van bedrijven, maar voor iedereen toegankelijk zijn (open source).
- Burgers die digitaal minder handig zijn, kunnen bijvoorbeeld bij de overheid altijd terecht bij een balie waar iemand ze helpt. Ook het versturen van informatie via de post blijft mogelijk.
- Contant geld blijft bestaan. Ook als betaalmiddel.



6.

Wereldwijd samen- werken

Voor vrede en rechtvaardigheid

Een veilige, gezonde leefomgeving willen we voor alle wereldburgers. Voor mensen én dieren. Samen moeten we zorgen voor een leefbare Aarde. Landen binnen en buiten Europa moeten daarom meer samenwerken. Om klimaatproblemen op te lossen. Om oorlogen te voorkomen. Om minder grondstoffen te gebruiken zoals we nu doen. De EU moet vooroplopen (verantwoordelijkheid nemen) bij het zorgen voor een veilige en gezonde toekomst voor alle inwoners van deze planeet.

Internationale verbondenheid

De Partij voor de Dieren staat voor internationale verbondenheid. Voor samenwerking met partners die zich overal ter wereld inzetten voor een eerlijker bestaan voor mensen, dieren en de natuur. We doen dat samen met andere partijen en activisten in Europa, het Midden-Oosten, Canada, de Verenigde Staten, Zuid-Amerika, Azië en Afrika. Ook in het Europees Parlement maken we het verschil. En komen we op voor het welzijn van álle wereldburgers.

Steun van de EU

In een wereld waarin vrede, mensenrechten en democratie onder druk staan, moeten we grondrechten beschermen. De EU steunt daarom landen die hulp nodig hebben. Zonder er iets voor terug te willen. Het gaat niet om economische belangen. Maar om het beschermen van het welzijn van mensen en andere dieren en hun leefomgeving. Iedereen heeft recht op een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving waarin je jezelf kunt zijn. Met goed onderwijs en goede gezondheidszorg.

Europa in de wereld

De Partij voor de Dieren wil niet dat economische belangen bepalen wat de EU doet. Mensenrechten, dierenrechten en duurzaamheid moeten centraal staan. We willen dat landen die de democratie en de rechtsstaat écht belangrijk vinden elkaar steunen. Dat kan, laat de oorlog in Oekraïne wel zien. De financiële hulp aan Oekraïne en de verbondenheid met Oekraïense vluchtelingen toont de kracht van de EU. Toch zijn EU-landen het helaas niet altijd met elkaar eens. Bijvoorbeeld als het gaat over het geweld van Israël tegen de burgers in Gaza en op de Westelijke Jordaanoever. Hieronder lees je meer over onze plannen voor meer samenwerking in de EU en de rest van de wereld:

- De EU zet mensenrechten, dierenrechten en rechten voor de natuur centraal.
- Europa laat altijd weten tegen het schenden van mensenrechten in de wereld te zijn. En tegen ecocide (het beschadigen of vernietigen van ecosystemen).

- EU-landen beslissen zelf over het inzetten van hun leger. En over het leveren van wapens. Er komt geen Europees leger.
- Bij de geven van militaire steun gaat het om internationale verbondenheid, zelfbeschikking, menselijke waardigheid en internationaal recht. Niet om het krijgen van meer macht.
- De EU kiest internationaal voor duurzaamheid, klimaatrechtvaardigheid, (nood)hulp aan mensen, het bestrijden van armoede, dierenwelzijn en mensenrechten. De EU kiest niet voor handel en economische groei.

Steun aan buurlanden

De Partij voor de Dieren wil dat de EU zorgt voor goede natuurafspraken met de 16 buurlanden in het oosten en zuiden. Maar we breiden de EU (nog) niet uit met nieuwe landen. Hieronder lees je meer over onze plannen voor steun aan buurlanden:

- Europa helpt buurlanden bij het opbouwen en verdedigen van hun land. Bij het opbouwen van een rechtsstaat en een democratie. Bij het beschermen van mensen en andere dieren. Bij het zorgen voor onafhankelijke media. En bijvoorbeeld het stellen van eisen op het gebied van milieu en productie.
- De EU ondersteunt maatschappelijke organisaties in buurlanden. De EU zorgt voor verbinding en samenwerking. Zetten maatschappelijke organisaties in buurlanden zich in voor democratie, mensenrechten, dierenwelzijn, klimaat, natuur en milieu? Dan krijgen ze makkelijker subsidie van de EU.
- Er komen geen landen meer bij de EU zolang de EU niet democratischer en transparanter is. En zolang economische groei vooropstaat bij de EU.

Steun aan Oekraïne

De Partij voor de Dieren is tegen de verschrikkelijke inval van Rusland in Oekraïne. De EU moet samenwerken om Oekraïne te steunen. En om EU-grenzen te bewaken. Sinds de Russische inval verzet Oekraïne zich tegen het oorlogsgeweld. Dit is - net als het ontvangen en gebruik van wapens - nodig om burgers zo goed mogelijk te beschermen. We moeten ook zoeken naar manieren om het geweld van Rusland te stoppen. Zoals maatregelen (sancties) vanuit de EU. Hieronder lees je meer over onze plannen voor steun aan Oekraïne:

- De EU steunt Oekraïne met (nood)hulp en geld. De EU helpt Oekraïne om burgers zo goed mogelijk te beschermen. En om gebieden op te bouwen die beschadigd zijn.
- We steunen het leveren van wapens. Zodat Oekraïne zichzelf kan verdedigen. We zijn tegen het leveren van verboden wapens (bijvoorbeeld clusterbommen).
- De EU en andere landen in de wereld nemen harde maatregelen tegen Rusland. Om sneller een einde te maken aan de oorlog.
- We straffen Europese bedrijven - zoals chip-bedrijven - die blijven handelen met Rusland.
- De EU steunt de oprichting van een speciaal Strafhof Oekraïne in Den Haag. Daar kunnen de oorlogsmisdaden van Rusland worden bestraft.
- We helpen mensen die vanuit Oekraïne vluchten. We zorgen voor goede opvang, ook voor hun dieren.
- De EU helpt Oekraïne bij het opbouwen van het land. En zet zich ook in voor herstel van alle schade aan milieu en natuur.

Steun aan Palestina

De Partij voor de Dieren veroordeelt het geweld van de regering van Israël en van Hamas. Er moet snel een einde komen aan de oorlog en de aanvallen. Mensen die gevangen zijn (gijzelaars) moeten zo snel mogelijk vrijkomen. Ook moeten de inwoners van Palestina directe toegang krijgen tot veilige (nood) hulp. Inwoners van de Palestijnse gebieden worden al jarenlang onderdrukt. We moeten er alles aan doen om deze mensen in Gaza en op de Westelijke Jordaanoever een betere toekomst te geven. Hieronder lees je meer over onze plannen voor steun aan Palestina:

- De EU erkent Palestina als staat. De EU zet zich internationaal in voor erkenning van Palestina door landen die dit nu nog niet doen.
- De EU zet zich in voor een direct staakt-het-vuren. Het geweld moet nú stoppen.
- Inwoners van Gaza krijgen (financiële) hulp.
- De EU helpt bij het opbouwen en herstellen van Gaza.
- De EU zet zich in om organisaties - die zich in de regio al jaren inzetten voor vrede en verbinding - mee te laten onderhandelen over vrede.
- De EU zet zich in om Israël te laten stoppen met het bezetten en innemen van Palestijns grondgebied. De EU legt Israël straffen op als dat nodig is. De EU zet zich ook in om Israëlische mensen die wonen in Palestijns gebied (kolonisten) te straffen. Dat geldt ook voor bedrijven die helpen bij het opbouwen van Israëlische dorpen in Palestijns gebied.
- De EU stopt de samenwerkingsafspraken die met Israël zijn gemaakt.
- De EU zet zich in om oorlogsmisdaden te bestraffen. Ook moet er een einde komen aan het schenden van mensenrechten en het internationaal recht.
- De EU zet zich in tegen het leveren van wapens en andere vormen van militaire ondersteuning aan Israël.
- De EU moet ervoor zorgen dat Israël de administratieve gevangenschap (zonder tussenkomst van een rechter) van Palestijnen stopt. Ook Hamas moet gijzelaars vrijlaten.

- De EU zorgt voor een veilige vluchtroute en een goede opvang voor Palestijnse vluchtelingen.

Vrede en veiligheid

De Partij voor de Dieren wil (burger)oorlogen, gewapende conflicten, staatsgrepen en onderdrukking voorkomen. Overal ter wereld. Militaire inzet van de EU maakt de wereld niet veiliger. We moeten ons bijvoorbeeld wel inzetten voor maatschappelijke organisaties die opkomen voor vrouwenrechten. En ons inzetten voor een beter evenwicht tussen landen en werelddelen. En de democratie overal ter wereld versterken. Want naast de Palestijnen en Oekraïners leven ook inwoners van Somalië, Jemen, de DR Congo (en veel andere landen) elke dag met geweld en angst. Zonder voedsel, water en medische zorg. Hieronder lees je meer over onze plannen voor wereldwijde vrede en veiligheid:

- De klimaatcrisis en de natuurrisis zorgen niet alleen voor onleefbare gebieden, ook voor (gewapende) conflicten. De EU zet zich in voor het vredig oplossen van conflicten. Zoals bemiddelen en onderhandelen over vrede (diplomatie). En het delen van kennis en het geven van advies.
- De EU geeft duurzame steun aan organisaties die strijden tegen geweld. En aan organisaties die proberen om de democratie te versterken. Zoals regionale vrouwenrechtenorganisaties.
- We geven bij het verlenen van hulp ook aandacht aan het redden van dieren.
- De EU geeft geen extra geld aan wapens.
- De EU zet zich in om autonome wapens internationaal te verbieden. Dit zijn wapens die zelfstandig zoeken naar doelen.
- De EU levert geen wapens aan landen waar mensen worden onderdrukt.
- De EU stopt met het maken en verkopen van - onderdelen van - chemische, nucleaire en bacteriologische wapens. Zolang dit nog niet zover is, komt er een lijst met landen waaraan deze wapens niet mogen worden verkocht.
- De EU zet zich in voor een verbod op het gebruik van elke vorm van uranium in wapens. En voor een verbod op kernwapens.

- Kernwapens worden verwijderd uit de EU.
- We maken internationale afspraken om gevaar - door de ontwikkeling - van kunstmatige intelligentie (AI) te voorkomen.
- De EU zet zich in voor mensenrechten van volken zoals de Oeigoeren, West-Papoea's en Tibetanen. De EU straft landen die volken onderdrukken.
- In Iran worden vrouwen en demonstranten mishandeld en gedood. We zijn voor het hard straffen van mensen die hiervoor verantwoordelijk zijn. De Islamitische Revolutionaire Garde is een terreurorganisatie.

Mensenrechten gelden voor iedereen

De Partij voor de Dieren vindt mensenrechten belangrijker dan handel. Belangrijker dan groei van de economie. Europese bedrijven schenden nog steeds de rechten van mensen. Slachtoffers blijven achter zonder mogelijkheid hun recht te halen. Terwijl je juist hulp verdient als je het slachtoffer bent van oorlog en geweld, onderdrukking, vervolging, honger, klimaatverandering en natuurrampen. De EU moet mensen steunen voor hun veiligheid en mensenrechten. Hieronder lees je meer over onze plannen voor mensenrechten voor iedereen:

- De EU zet mensenrechten, dierenrechten en rechten voor de natuur centraal. Bij voorstellen voor nieuwe projecten staat welke invloed iets heeft op bijvoorbeeld het milieu, de biodiversiteit, mensenrechten en dierenwelzijn.
- De EU helpt slachtoffers van milieuconflicten. En van mensenrechtenschendingen. Ook als dit buiten Europa is gebeurd door Europese bedrijven.
- De EU handelt niet met landen waar de mensenrechten niet veilig zijn.
- De EU helpt EU-landen aan de grenzen van Europa bij het bestrijden van mensenhandel en mensensmokkel.
- De EU pakt het schenden van mensenrechten en corruptie hard aan. Bijvoorbeeld door het instellen van een reisverbod voor personen die mensenrechten schenden. Of ze geen toegang te geven tot eigendommen in de EU.

Ontwikkelingssamenwerking

De Partij voor de Dieren wil dat Europa stopt met het maken van plannen die slecht zijn voor andere landen in de wereld. De EU mag geen schade toebrengen aan mensen, dieren en natuur in andere landen. We moeten mensen in kwetsbare gebieden juist ondersteunen. Bijvoorbeeld als ze bouwen aan een duurzame samenleving. Met aandacht voor dieren, onderwijs, gezondheid, kinderrechten en een gelijke behandeling voor iedereen. Hieronder lees je meer over onze plannen voor meer ontwikkelings-samenwerking:

- De EU stopt met het importeren van producten die schadelijk zijn voor de leefomgeving, dierenwelzijn of mensenrechten.
- EU-landen geven 1% van het bruto binnenlands product (bbp) - de totale omvang van de economie van een land - aan ontwikkelingssamenwerking. We gebruiken dit geld niet voor internationale handel.
- We geven meer geld en hulp aan kwetsbare landen in de wereld. Voor een duurzame en gezonde samenleving (lokaal en regionaal). Voor schoon drinkwater, beter onderwijs en goede gezondheidszorg (toegang tot medicijnen). Voor duurzame landbouw en schone energie. Voor meer rechten voor onderdrukte groepen, zoals kinderen en vrouwen en mensen met een handicap. Ook kwetsbare jongeren krijgen aandacht (zoals: lhbtq+, jongeren met een beperking).
- De EU besteedt veel aandacht aan het doorbreken van vooroordelen over verschillen tussen mensen (zoals seksuele geaardheid), abortus en geweld tegen vrouwen en queer personen.
- Ontwikkelingshulp richt zich op de belangen van mensen, dieren en milieu. Niet op de belangen van het bedrijfsleven in de EU.
- Nederland helpt ontwikkelingslanden om zelf duurzaam producten te maken en te bewerken. Niet om hun grondstoffen te verkopen aan rijke landen.
- Nederland betaalt mee aan oplossingen voor klimaatproblemen. We luisteren daarbij naar de lokale bevolking.

- We ondersteunen organisaties die in andere landen opkomen voor de rechten van mensen. We luisteren ook naar deze organisaties bij het maken van plannen.

Eerlijk asielbeleid

De Partij voor de Dieren maakt zich zorgen over mensen die moeten vluchten. De komende jaren moeten waarschijnlijk tientallen miljoenen mensen vluchten naar Europa. Vanwege hongers, oorlogen, onderdrukking en natuurgeweld. Deze mensen komen terecht in kampen en opvangcentra met slechte leefomstandigheden. We moeten deze mensen hulp bieden. Dat geldt ook voor mensen die vervolgd worden, bijvoorbeeld vanwege hun geloof of geaardheid. Hieronder lees je meer over onze plannen voor een eerlijk asielbeleid:

- Iedereen die naar de EU vlucht (en asiel aanvraagt) heeft recht op een eerlijke behandeling. De EU let er ook op dat alle EU-landen zorgen voor goede opvang voor vluchtelingen.
- Internationale verdragen en afspraken - zoals het Vluchtelingenverdrag en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens - zijn de basis van alle keuzes. De EU doet niets wat ingaat tegen deze verdragen. De EU maakt ook geen afspraken met regeringen die niet democratisch zijn.
- We helpen slachtoffers van oorlog en geweld, onderdrukking, vervolging, hongers, klimaatverandering en natuurrampen bij het veilig bereiken van Europa.
- Het opvangen van vluchtelingen wordt eerlijk verdeeld onder EU-landen.
- Nederland verzet zich tegen de huidige EU-afspraken. Deze afspraken schenden mensenrechten en zijn niet goed voor hulporganisaties.
- Grondrechten, zoals toegang tot medische zorg, gelden ook voor mensen zonder verblijfsvergunning.
- De EU stuurt geen vluchtelingen terug als ze in hun land worden vervolgd. Bijvoorbeeld vanwege hun afkomst of geloof. Of vanwege hun politieke of seksuele voorkeur.
- Vluchtelingen mogen hun gezelschapsdieren meenemen naar Europa.
- De EU zorgt voor betere omstandigheden in vluchtelingenkampen. De EU zorgt ook voor een veilige omgeving. En voldoende eten en drinken, onderwijs, juridische hulp, geestelijke en lichamelijke zorg en onderdak.
- De EU pakt ook de oorzaken aan waarom mensen moeten vluchten.
- EU-landen aan de Middellandse Zee moeten vluchtelingen op zee redden. Anders moeten hulporganisaties dat doen (zonder dat ze daarbij worden tegengehouden). Vluchtelingen gaan na een reddingsactie op zee naar een plek waar ze asiel kunnen aanvragen.
- De EU bestraft landen die geweld gebruiken tegen vluchtelingen. Vluchtelingen die al in de EU zijn mogen ook niet uit de EU worden geduwd.
- De EU stopt met het trainen van (en het geven van geld aan) de kustwacht in Libië. Zij worden beschuldigd van ernstige schendingen van mensenrechten.
- We vervangen de Europese grensbewaking (Frontex) voor menselijke missies: om mensen in nood te helpen.
- We beschermen de rechten van iedereen die asiel zoekt. De EU zorgt ervoor dat alle EU-landen zich hieraan houden.
- Mensen die op de vlucht zijn voor de gevolgen van klimaatverandering zijn klimaatvluchtelingen. Dit wordt een officiële status.
- De hulpafspraken die nu gelden voor Oekraïners, gelden bijvoorbeeld ook voor mensen uit Syrië, Eritrea, Jemen.



**Partij voor
de Dieren**